

Републички хидрометеоролошки завод Србије
Кнеза Вишеслава 66
11000 Београд
Република Србија

МЕСЕЧНИ БИЛТЕН ЗА СРБИЈУ

МАРТ 2021. године

Београд, 5. април 2021. године

Одељење за мониторинг климе и климатске прогнозе
Сектор Националног центра за климатске промене, развој климатских модела и оцену
ризика елементарних непогода
web: <http://www.hidmet.gov.rs>
mail: office@hidmet.gov.rs

САДРЖАЈ

ТЕМПЕРАТУРА ВАЗДУХА.....	1
Средња месечна температура ваздуха.....	1
Максимална температура ваздуха	3
Минимална температура ваздуха	4
ПАДАВИНЕ.....	6
ОБЛАЧНОСТ, ВЕДРИ И ТМУРНИ ДАНИ.....	12
ТРАЈАЊЕ СИЈАЊА СУНЦА (ОСУНЧАВАЊЕ).....	14
ПРЕГЛЕД СИНОПТИЧКЕ СИТУАЦИЈЕ*	15
ПРИЛОЗИ	16
Средња температура ваздуха	16
Максимална температура ваздуха	20
Минимална температура ваздуха	24
Падавине	28

- ❖ *Просечно хладан март у већем делу Србије*
- ❖ *Веома кишан и екстремно кишан у јужним, централним и западним деловима Србије*
- ❖ *Други најкишнији март на Копаонику а пети у Димитровграду*

ТЕМПЕРАТУРА ВАЗДУХА

Средња месечна температура ваздуха

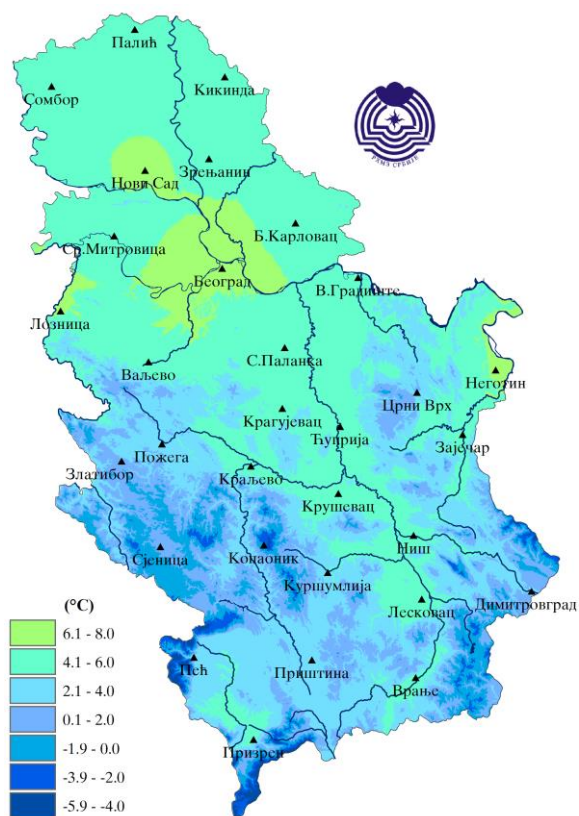
Средња температура ваздуха током марта је била у интервалу од 2,9°C у Димитровграду до 7,2°C у Београду, док је у планинским пределима била од -3,7°C на Копаонику до 1,2°C на Златибору (*Слика 1*).

Одступање средње месечне температуре ваздуха од нормале¹ за референтни период 1981–2010. било је од -2,1°C у Димитровграду до 0,1°C у Неготину, а на планинама од -1,5°C на Копаонику до 0°C на Црном Врху (*Слика 2*).

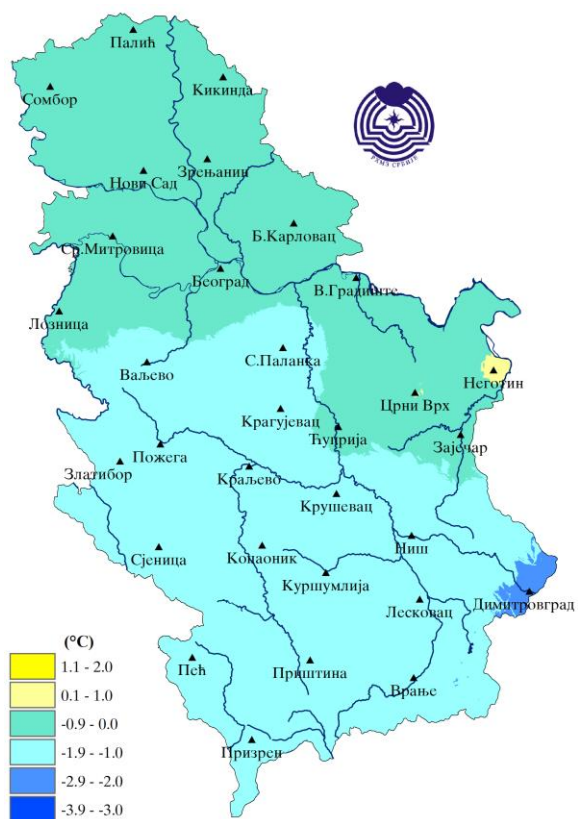
Средња температура ваздуха, према методи перцентила², током марта је у већем делу Србије била у категорији нормално, док је у категорији хладно била у јужним и централним деловима (*Слика 3*).

¹ Под појмом *нормала* подразумева се *климатолошка стандардна нормала*, тј. средња вредност климатског елемента израчуната за период од 1. јануара 1981. до 31. децембра 2010.

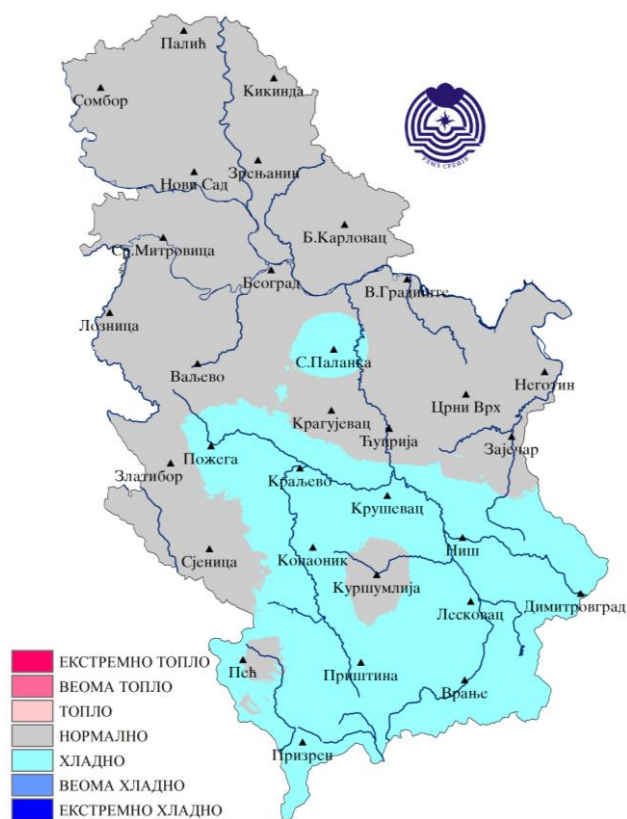
² *n*-ти перцентил неке величине је она вредност посматране величине испод које се налази *n* процената података претходно поређаних у растући низ

Слика 1. Просторна расподела средње месечне температуре у (°C)

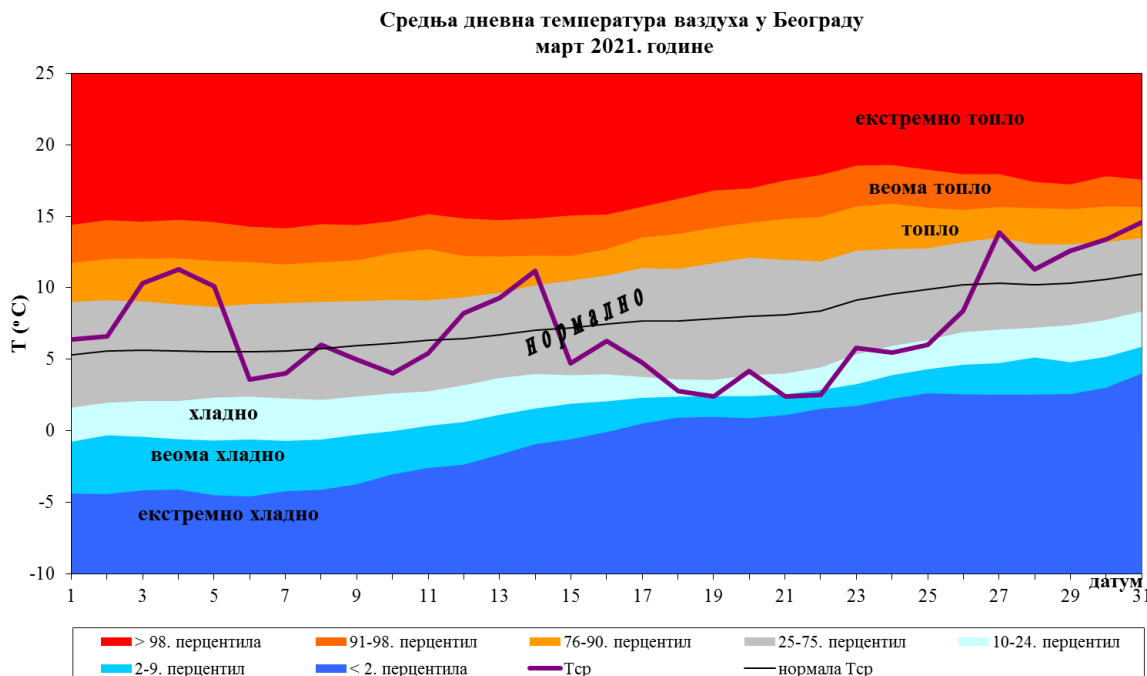

Слика 2. Просторна расподела одступања средње месечне температуре у (°C) од нормале за референтни период 1981–2010.

Слика 3. Просторна расподела средње месечне температуре одређене методом перцентиала

Средња дневна температура ваздуха у Београду, према методи перцентиља, током већег дела марта била је у категорији нормално. Почетком прве као и почетком друге декаде средња дневна температура ваздуха је била у категорији топло, а крајем друге и почетком треће декаде у категорији хладно (Слика 4). Дневни ход средње дневне температуре ваздуха и припадајући перцентиљи за станице Сомбор, Нови Сад, Лозница, Неготин, Крагујевац, Златибор, Ниш и Врање налази се у [прилогу](#).

Слика 4. Дневни ход средње дневне температуре ваздуха и припадајући перцентиљи у Београду

Максимална температура ваздуха

Средња максимална температура ваздуха током марта је била у интервалу од 9,8°C у Димитровграду до 12,5°C у Зајечару, а у Београду је износила 11,8°C. У планинским крајевима је средња максимална мартовска температура ваздуха била од 0°C на Копаонику до 6,4°C у Сјеници.

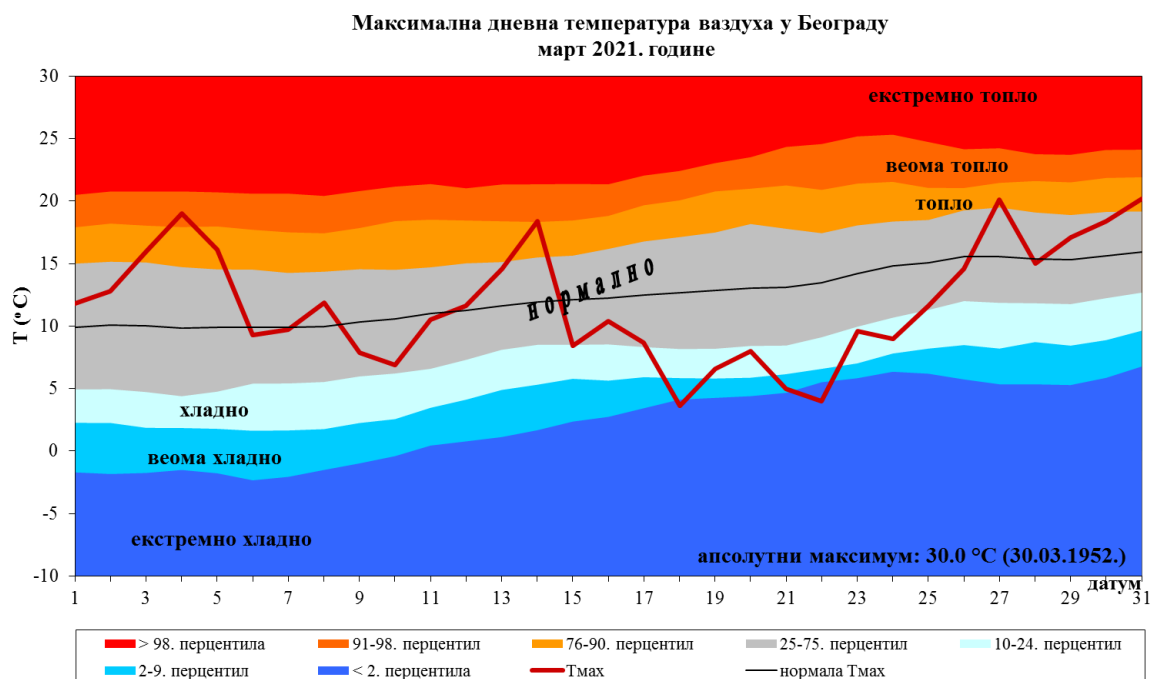
Према методи перцентиља средња месечна максимална температура ваздуха је у већем делу Србије била у категорији нормално.

Највиша максимална дневна температура ваздуха за март је у Србији забележена у Зајечару 4. марта и износила је 22,7°C, док је у Београду највиша дневна температура ваздуха износила 20,2°C, а измерена је 31. марта.

Ледени дани³ су забележени у планинским крајевима, од пет у Сјеници до 15 на Копаонику.

Дневни ход максималне дневне температуре ваздуха и припадајући перцентиљи у Београду, током марта 2021. године, приказан је на слици 5, док се за станице Сомбор, Нови Сад, Лозница, Неготин, Крагујевац, Златибор, Ниш и Врање налази у [прилогу](#).

³ Ледени дан је по дефиницији дан са максималном дневном температуром ваздуха нижом од 0°C

Слика 5. Дневни ход максималне дневне температуре ваздуха и припадајући перцентици у Београду

Минимална температура ваздуха

Средња минимална температура ваздуха је током марта била у интервалу од $-2,4^{\circ}\text{C}$ у Димитровграду до $2,8^{\circ}\text{C}$ у Београду. У планинским пределима је средња минимална температура ваздуха била у интервалу од $-6,9^{\circ}\text{C}$ на Копаонику до $-2,2^{\circ}\text{C}$ на Златибору и Црном Врху.

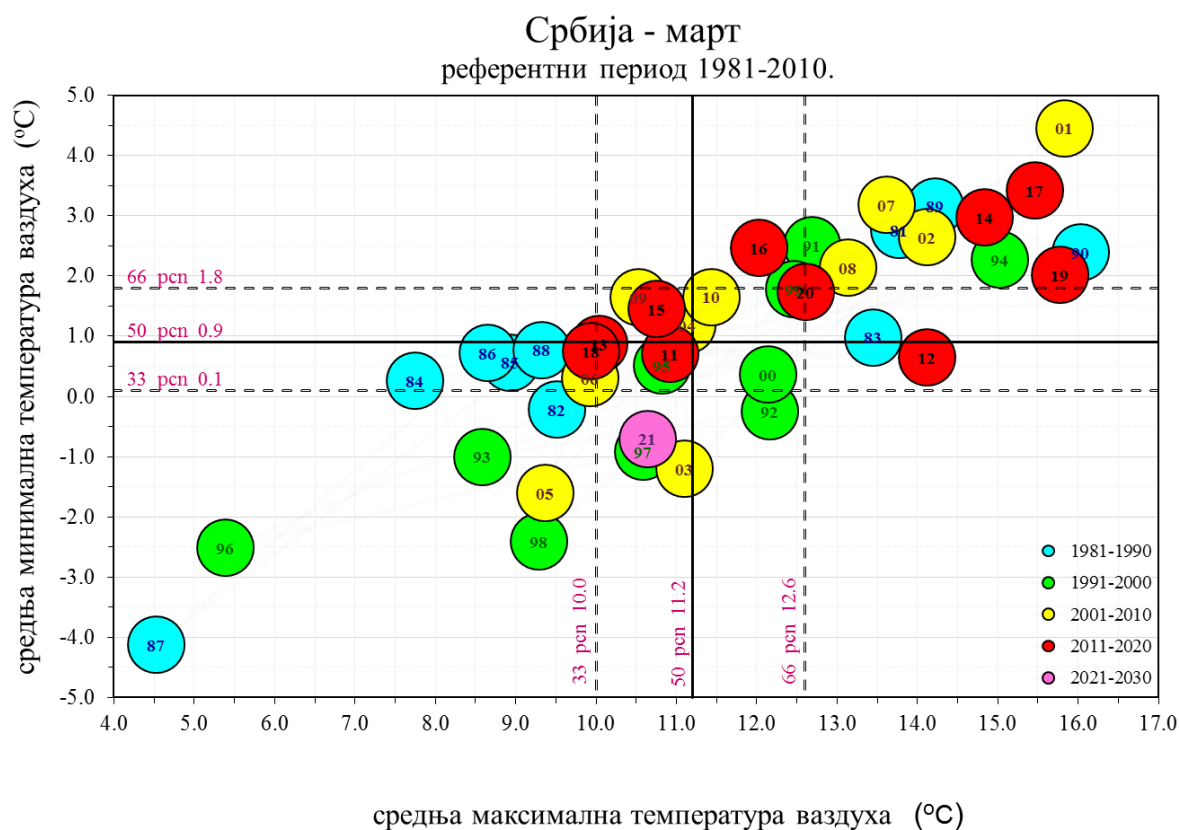
Према методи перцентици средња минимална температура ваздуха је у већем делу Србије била у категорији хладно, а на планинама у категорији нормално.

Најнижа минимална дневна температура ваздуха од $-14,8^{\circ}\text{C}$ забележена је 7. марта на Копаонику. У нижим пределима најнижа дневна температура ваздуха од $-9,3^{\circ}\text{C}$ је регистрована у Великом Градишту 7. марта и Димитровграду 25. марта, док је у Београду 7. марта измерено $-1,6^{\circ}\text{C}$.

Забележено је од шест мразна дана⁴ у Београду до 26 у Димитровграду, док је у вишим пределима било од 22 на Златибору и Црном Врху до 31 на Копаонику. Регистровани број мразних дана је у већем делу Србије од један до седам дана већи од просека за март, а у Димитровграду 11 дана изнад просека.

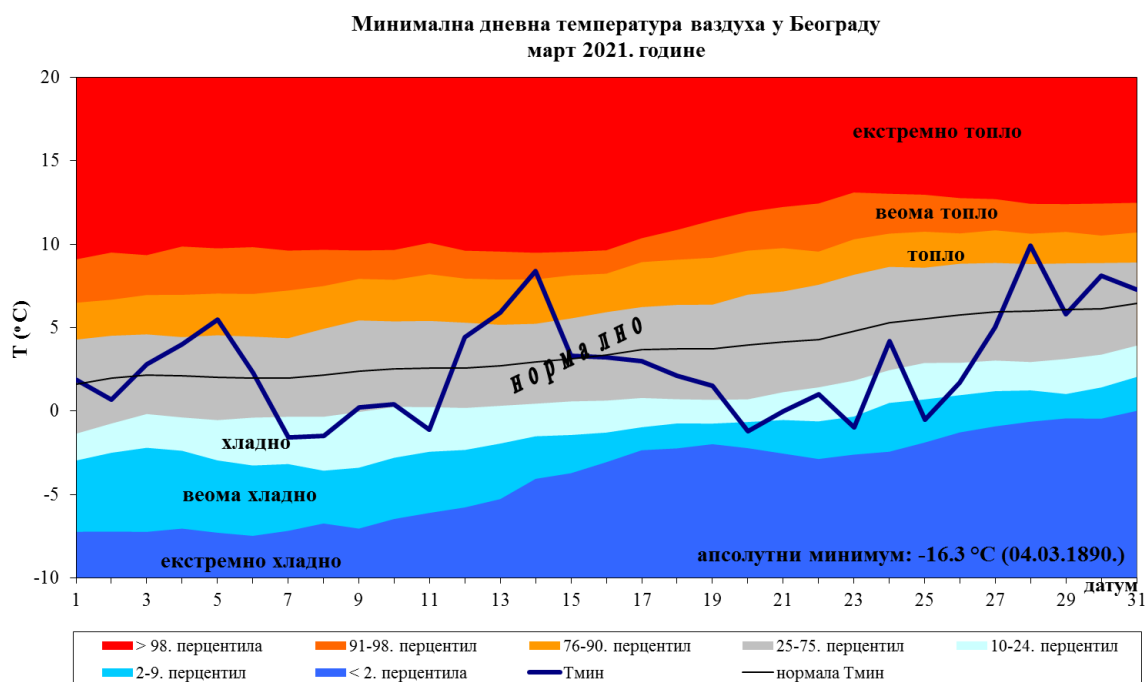
На слици 6 приказана је оцена минималне и максималне температуре ваздуха у Србији за март према расподели терцили у односу на референтни период 1981-2010. Може се уочити да је максимална температура ваздуха у границама средњег терцили а минимална температура ваздуха у доњем терцилу.

⁴ Мразни дан је по дефиницији дан са минималном дневном температуром ваздуха нижом од 0°C

Слика 6. Средња месечна минимална и максимална температура ваздуха и њихови припадајући терцили у Србији у односу на референтни период 1981-2010

Дневни ход минималне дневне температуре ваздуха и припадајући перцентици у Београду, током марта 2021. године, приказан је на слици 7, док се за станице Сомбор, Нови Сад, Лозница, Неготин, Крагујевац, Златибор, Ниш и Врање налази у [прилогу](#).

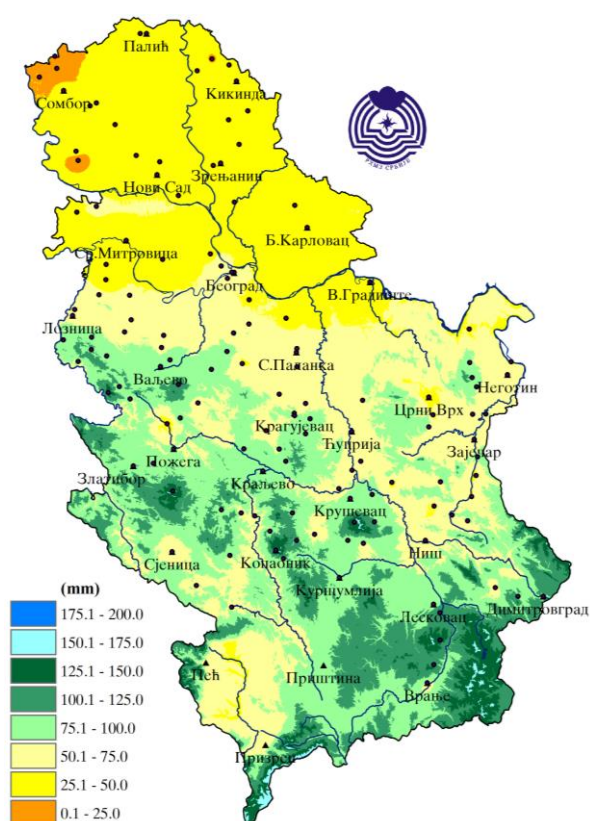
Слика 7. Дневни ход минималне дневне температуре ваздуха и припадајући перцентици у Београду

ПАДАВИНЕ

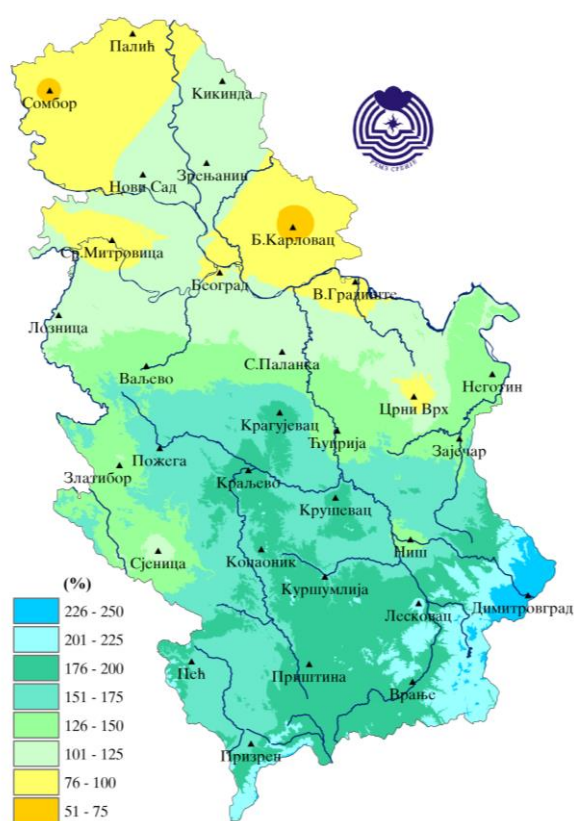
Током марта забележена количина падавина је била у интервалу од 26,1 mm у Банатском Карловцу до 146,4 mm на Копаонику, док је у Београду регистровано 49,3 mm (Слика 8).

Укупна количина падавина је у односу на нормалу за референтни период 1981-2010. била од 68% у Банатском Карловцу до 236% у Димитровграду (Слика 9).

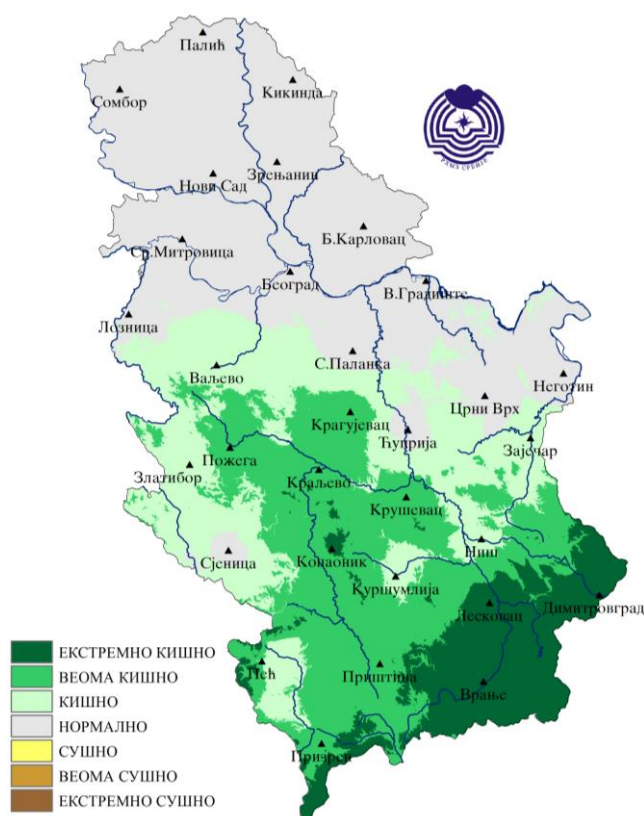
Према методи перцентила количина падавина је у јужним, централним и западним деловима Србије била у категорији веома кишно и екстремно кишно. На северу Србије количина падавина је била у границама просечних вредности (Слика 10).

Слика 8. Просторна расподела месечне количине падавина у милиметрима на основу података са 28 Главних, 23 климатолошке и 89 падавинских метеоролошких станица

Слика 9. Просторна расподела месечне количине падавина у процентима од нормале за референтни период 1981–2010.

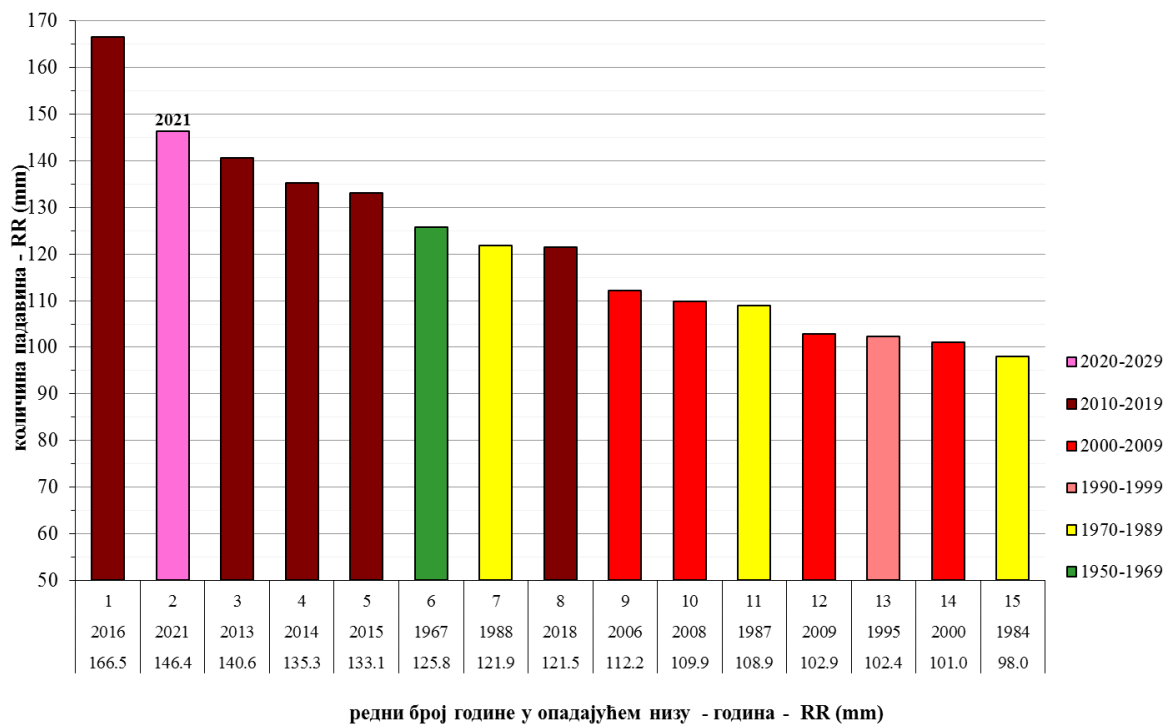

Слика 10. Месечна количина падавина одређена методом перцентиала

На Копаонику је март 2021. године други најкишнији са количином падавина од 146,4 mm, а у Димитровграду пети најкишнији са количином падавина од 95,0 mm (Слике 11 и 12).

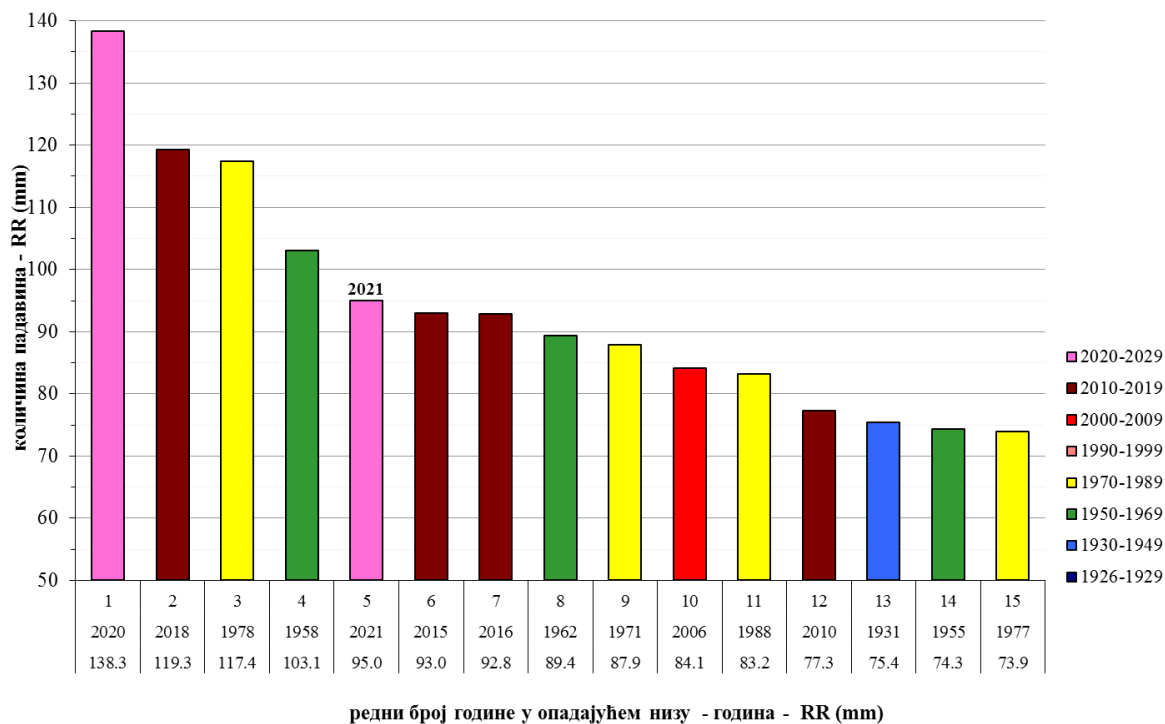
Посматрајући целу Србију март 2021. године је седамнаести најкишнији у периоду од 1951. до 2021. године (Слика 13).

**Мартовске количине падавина
ГМС Копаоник - период 1950-2021.**

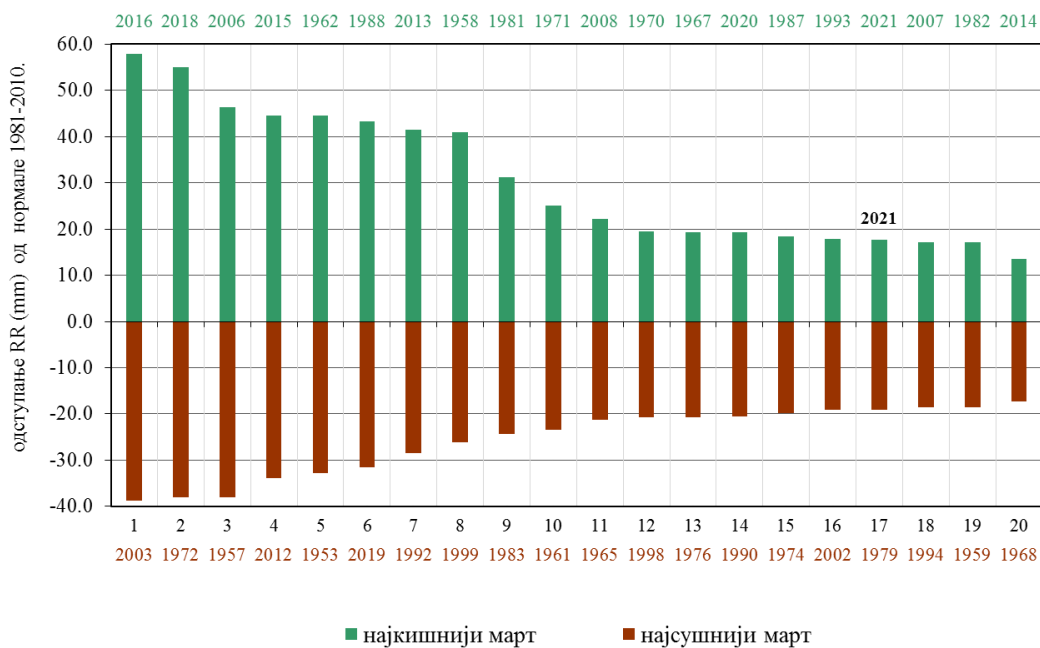

Слика 11. Највеће мартовске количине падавина на Копаонику за период од 1950-2021. године

**Мартовске количине падавина
ГМС Димитровград - период 1926-2021.**

Слика 12. Највеће мартовске количине падавина у Димитровграду за период од 1926-2021. године

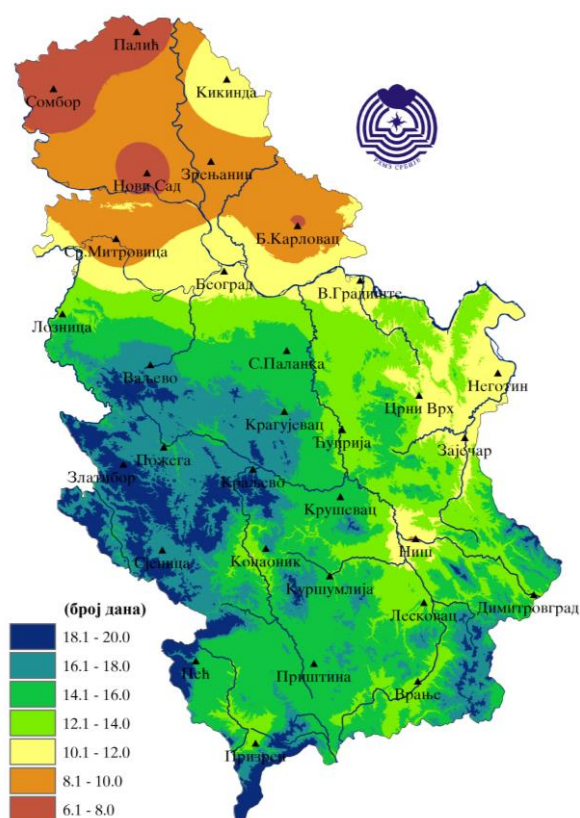

Слика 13. Редослед најкишнијег и најсушнијег марта у Србији за период 1951-2021. година

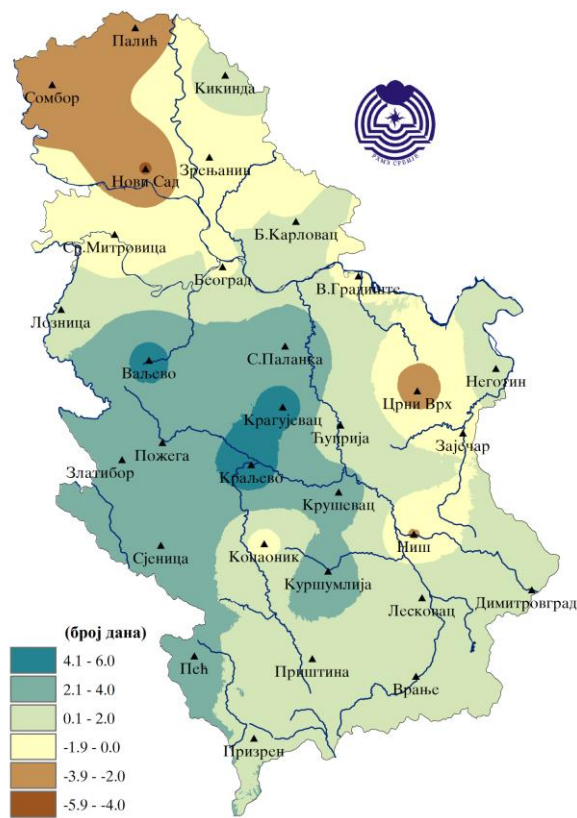
Највећа дневна количина падавина регистрована је на Копаонику 16. марта и износила је 40,4 mm. У Београду је максимална дневна количина падавина измерена такође 16. марта и износила је 18,2 mm.

Број дана са падавинама од 0,1 mm и више је током марта био у интервалу од седам до 19 дана (Слика 14). Забележени број дана са падавинама је у већем делу Србије био до пет дана већи од просека, док је у делу северне и источне Србије био до четири дана испод просека за март (Слика 15).

Два дана са количином падавина од 20 mm и више регистрована су у Лесковцу, а један дан у Новом Саду, Крагујевцу, Лозници, Краљеву, Куршумлији, Крушевцу, Димитровграду, на Копаонику и Златибору.

Слика 14. Просторна расподела броја дана са падавинама

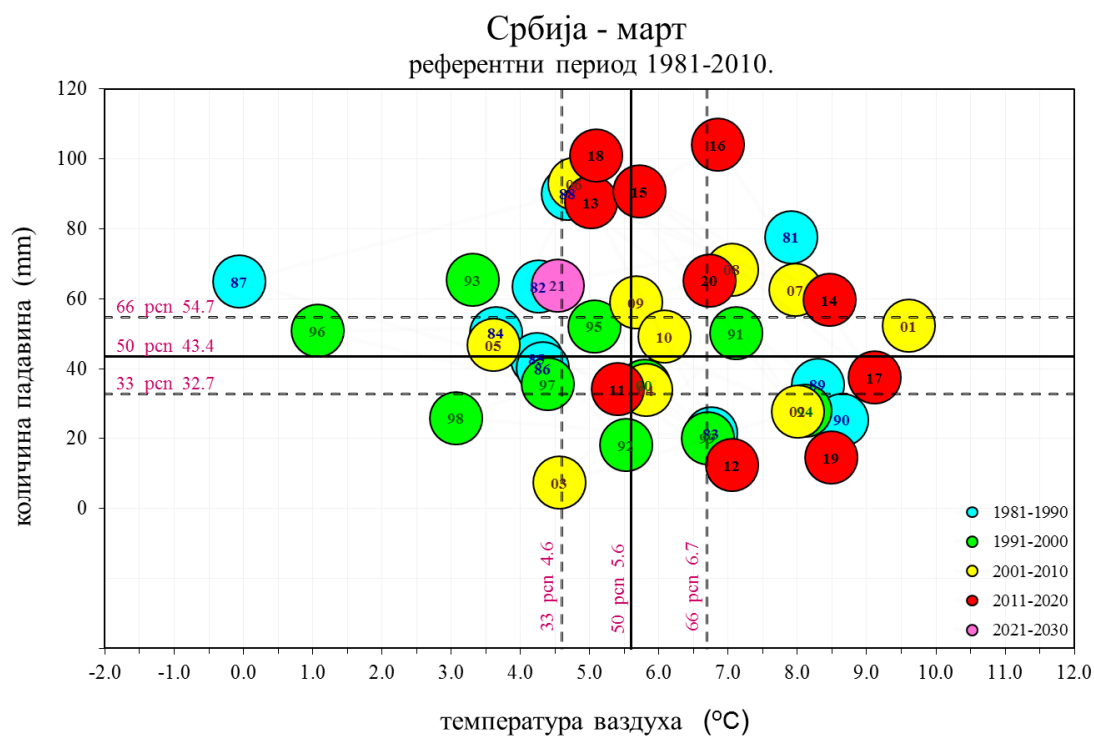

Слика 15. Просторна расподела одступања броја дана са падавинама

Снежни покривач није забележен у северним и централним деловима Србије. Највиши снежни покривач је измерен 25. марта на Копаонику и износио је 148 cm. У нижим пределима највиша висина снежног покривача од 16 cm измерена је 22. марта у Димитровграду.

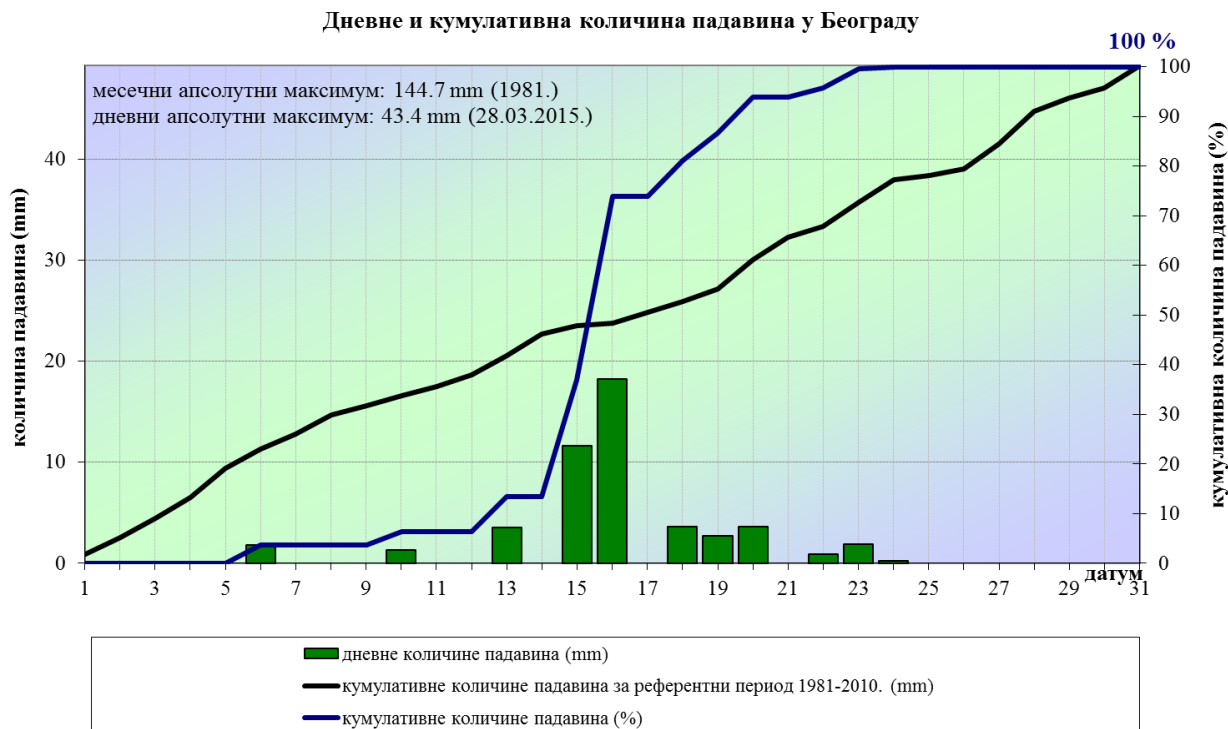
У нижим крајевима највише је забележено осам дана са снежним покривачем у Куршумлији, седам у Димитровграду, шест у Врању, а у осталом делу до пет дана. У брдско-планинским пределима регистровано је од 19 дана на Црном Врху до 31 дан на Копаонику.

На слици 16 приказана је оцена температуре ваздуха и количине падавина у Србији за март према расподели терцила у односу на референтни период 1981-2010. Може се уочити да је март 2021. године са температуром ваздуха на граници доњег терцила и количином падавина у горњем терцилу.

Слика 16. Средња месечна температура ваздуха и количина падавина и њихови припадајући терцили у Србији у односу на референтни период 1981-2010

Дневне и кумулативне количине падавина са уравнатим нормалама 1981-2010. за март у Београду приказане су на слици 17, док се за станице Сомбор, Нови Сад, Лозница, Неготин, Крагујевац, Златибор, Ниш и Врање налази у [прилогу](#).

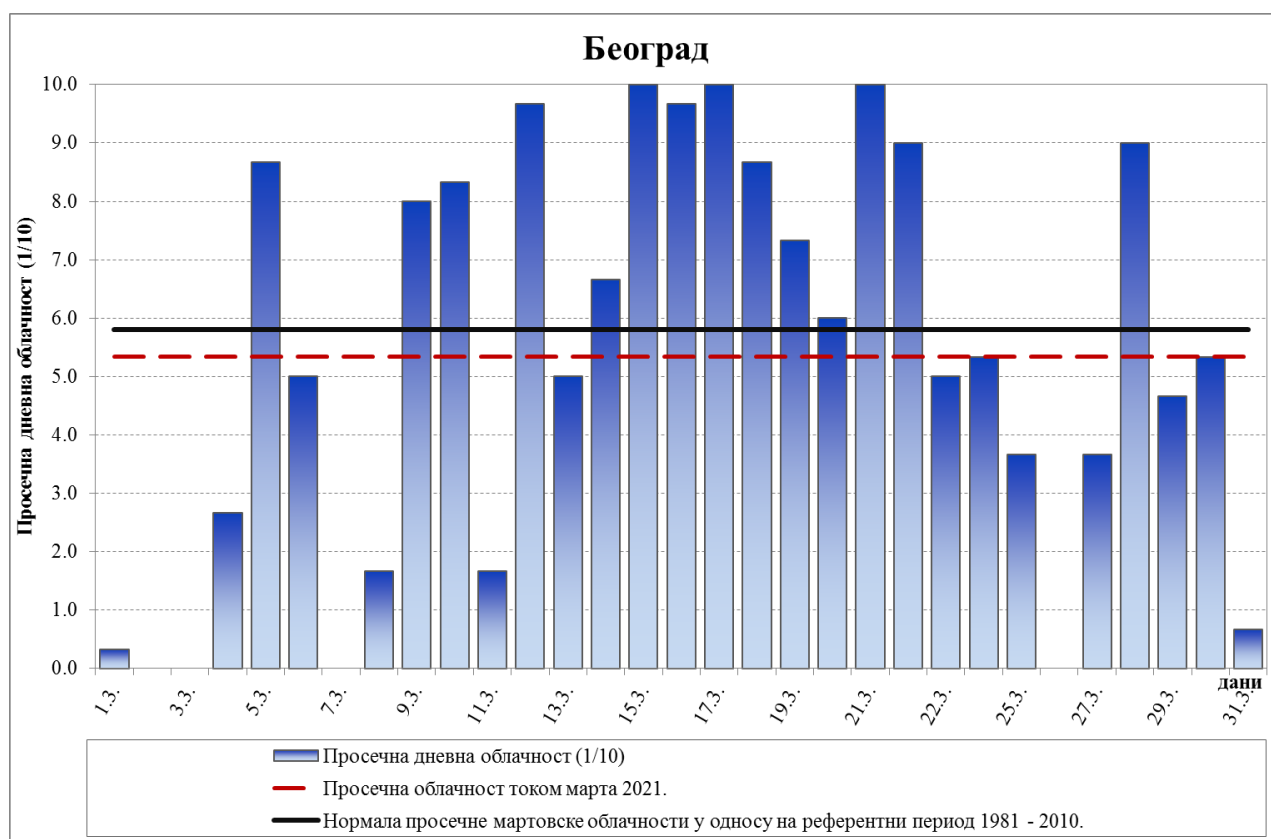
Слика 17. Дневне и кумулативне количине падавина у Београду

ОБЛАЧНОСТ, ВЕДРИ И ТМУРНИ ДАНИ

Средња мартовска облачност у Србији је била око просечних вредности, у интервалу од 5/10 до 7/10. Просечна дневна облачност током марта у Београду, на Златибору и Палићу представљена је на сликама 18, 19 и 20.

Забележено је од пет ведрих дана⁵ у Пожеги, Сјеници и на Копаонику до десет у Сомбору и у Ћуприји, а у Београду их је било осам. Осмотрени број ведрих дана је у већем делу Србије за један до пет дана већи од просека за март.

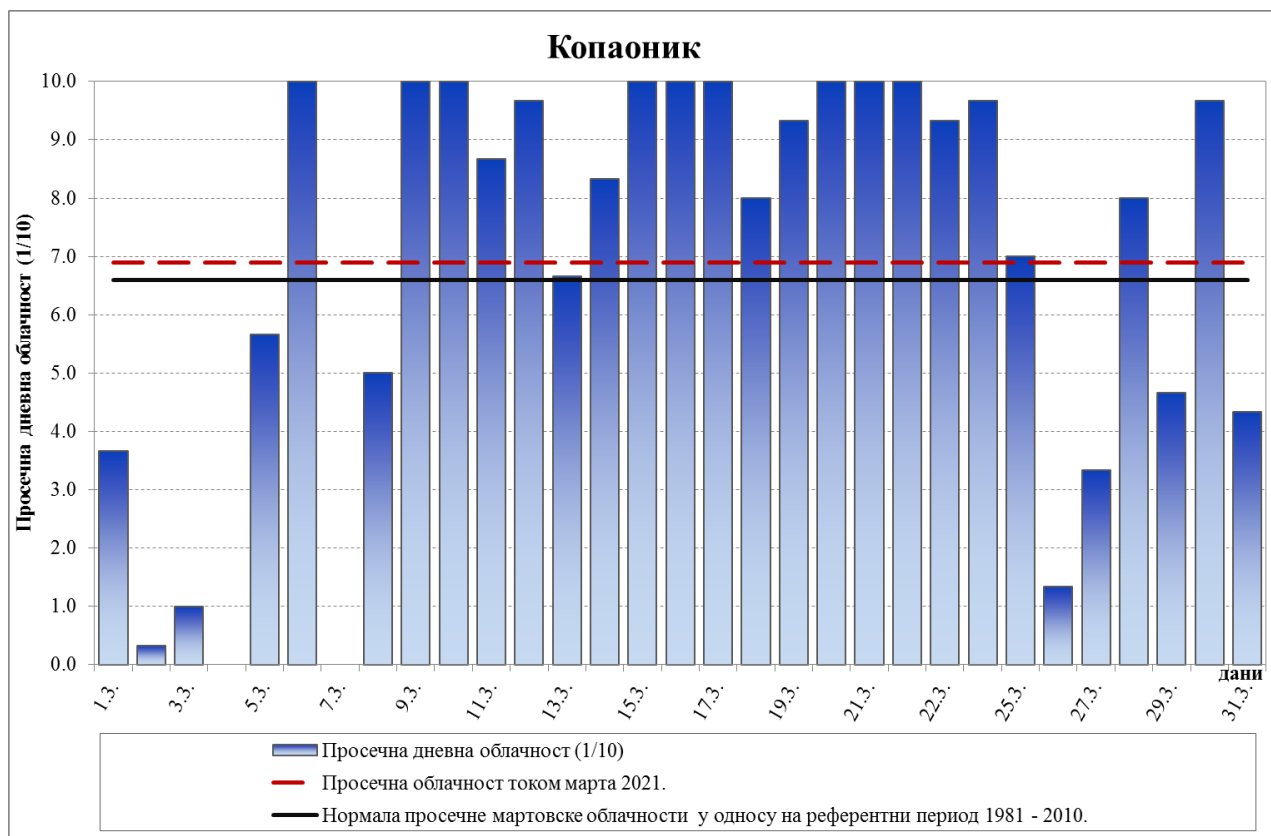
У Србији је током марта регистровано од шест до 16 тмурних дана⁶, што је у већини места за један до четири дана више од просека за март, а на истоку и југоистоку Србије до четири дана испод просека. У Београду је забележено 10 тмурних дана.

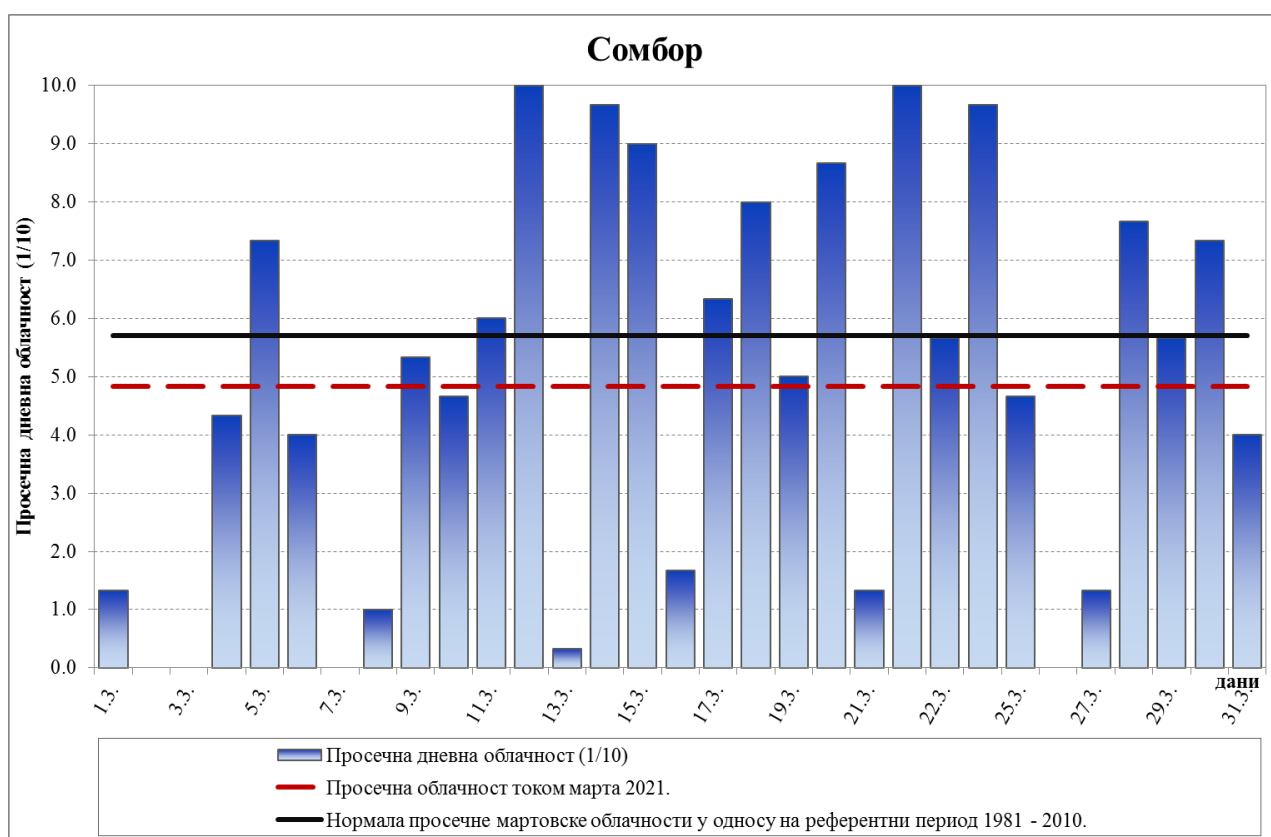
Слика 18. Просечна дневна облачност у Београду

⁵ Вудар дан је по дефиницији дан са облачношћу мањом од 2/10

⁶ Тмуран дан је по дефиницији дан са облачношћу већом од 8/10

Слика 19. Просечна дневна облачност на Копаонику

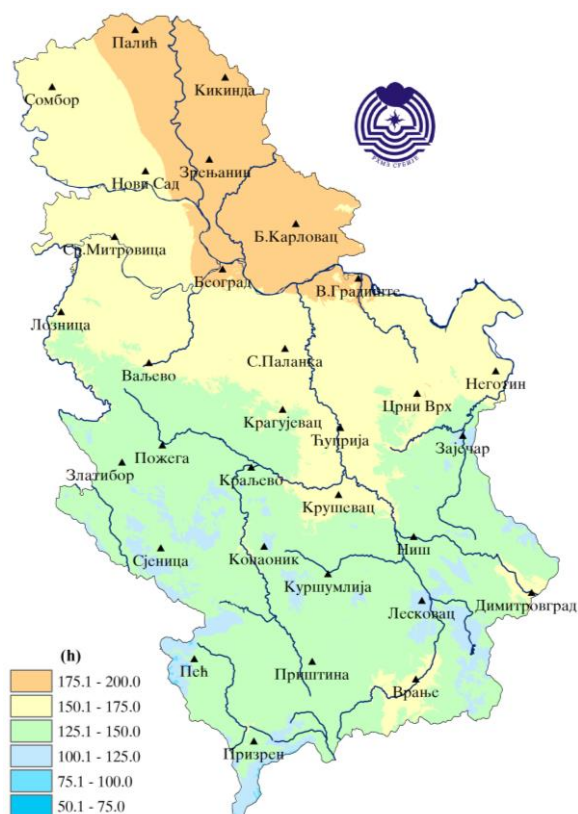

Слика 20. Просечна дневна облачност на Сомбору

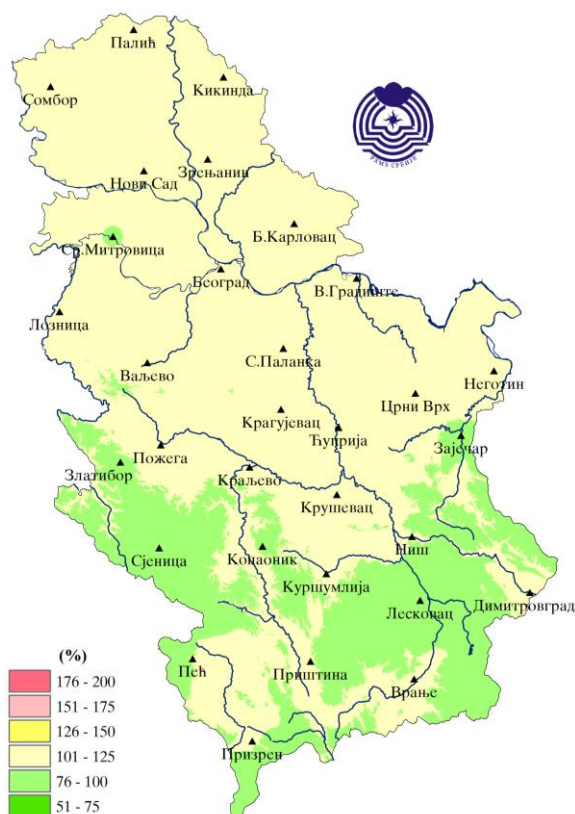
ТРАЈАЊЕ СИЈАЊА СУНЦА (ОСУНЧАВАЊЕ)

Осунчавање је током марта било у интервалу од 120,6 часова на Копаонику до 188,0 часова у Зрењанину (Слика 21).

Трајање сијања сунца током марта је било од 84% у Лесковцу до 123% у Зрењанину у односу на нормалу за референтни период 1981-2010. (Слика 22).

Слика 21. Осунчавање у часовима

Слика 22. Осунчавање у процентима од нормале за референтни период 1981–2010.

***Напомена:** Климатска анализа метеоролошких елемената урађена је на основу прелиминарних података са 28 Главних метеоролошких станица

ПРЕГЛЕД СИНОПТИЧКЕ СИТУАЦИЈЕ*

Простране циклоналне активности са севера и североистока, као и у Средоземљу уз краткотрајно успостављање приземних антициклона; у току већег дела месеца падавинско и променљиво, а од средине друге до средине треће декаде и хладно време

Почетком месеца дошло је до слабљења утицаја виснске депресије са истока Европе и уследило је постепено скретање стујања на западно уз адвекцију нешто топлије ваздушне масе, док се у приземљу одржавао антициклон тако да је време било суво и релативно топло. Затим, средином прве декаде утицај хладног фронта са северозапада на периферији пространог циклona са севера и североистока континента па је на северу, истоку и делом у централним пределима Србије местимично падала киша. До краја прве декаде у већини места, након проласка поменутог хладног фронта, било је променљиво облачно, али суво време уз мањи пораст дневне температуре.

Почетком друге декаде, циклонала активност у централном Средоземљу, а затим и на северу, у области Јадранског мора, утицала је на време у јужним и централним пределима Србије условљавајући местимично кишу, у вишим пределима и снег, тако да је дошло до мањег повећања висине снега у планинским пределима, а понегде у нижим дошло је и до формирања мањег снежног покривача.

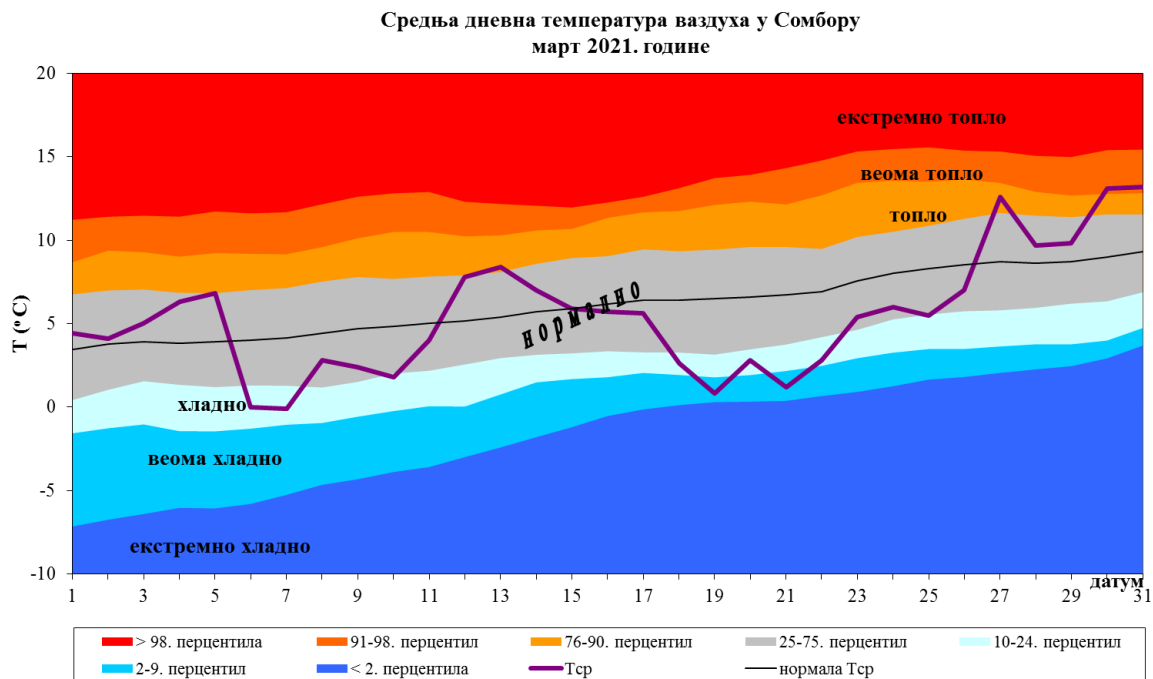
Затим, од средине друге до средине треће декаде, циклонске активности изнад централни области континента, Панонске низије и Балканског полуострва и пратећи фронтални таласи узроковали су облачно и падавинско, а увлачењем хладног ваздуха са севера и североистока Европе и хладно време у целој земљи. Такође, почетком друге декаде поље ниског ваздушног притиска и таласи влажног ваздуха у Јонском, Јадранском и Егејском мору условили су значајно повећања висине снега на планинама, најпре на југу, а затим и на западу и југозападу Србије.

Од средине треће декаде дошло је до успостављања зоналног струјања и адвекције топлијег ваздуха што је условило суво и топлије време. Затим пред крај месеца, још једна деформација у пољу геопотенцијала, северно струјање и пролазак слабо израженог хладног фронта са севера, и променљиво време али без значајних падавина.

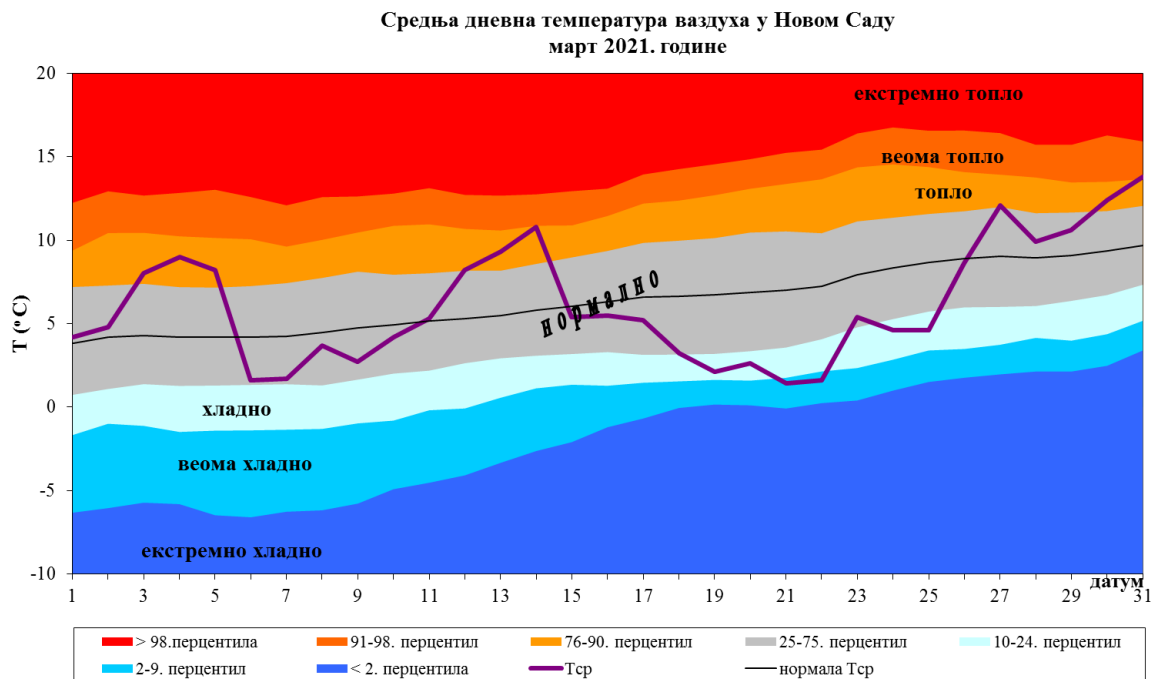
* Национални центар за хидрометеоролошки систем ране најаве и упозорења

ПРИЛОЗИ

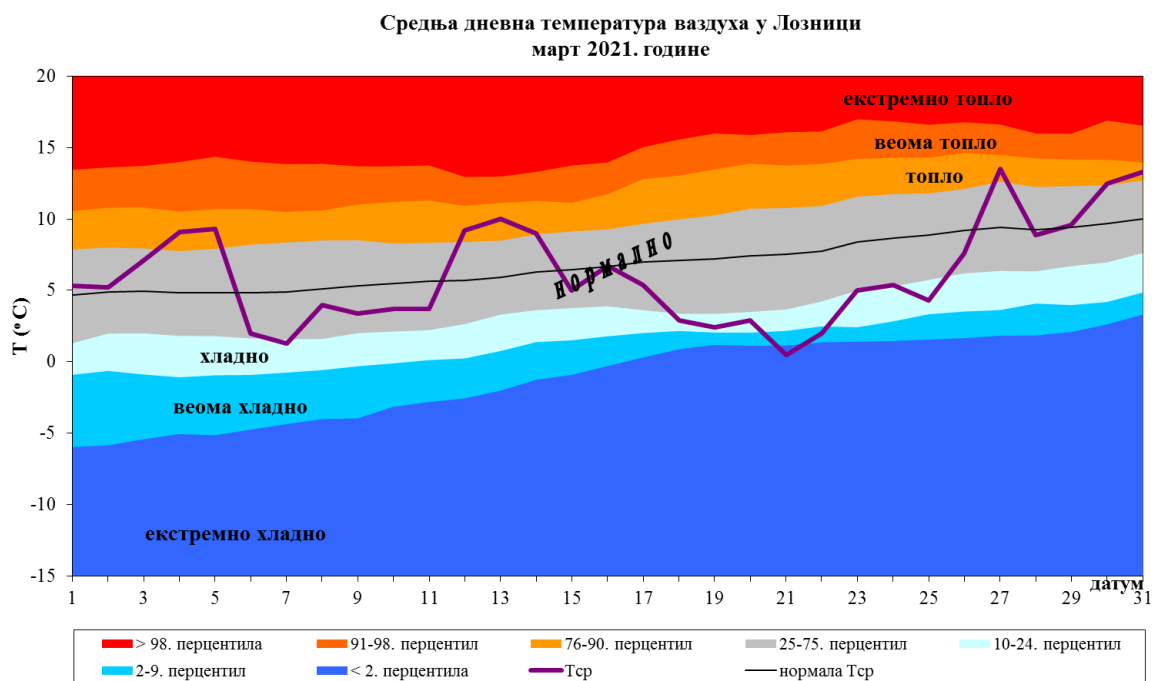
Средња температура ваздуха

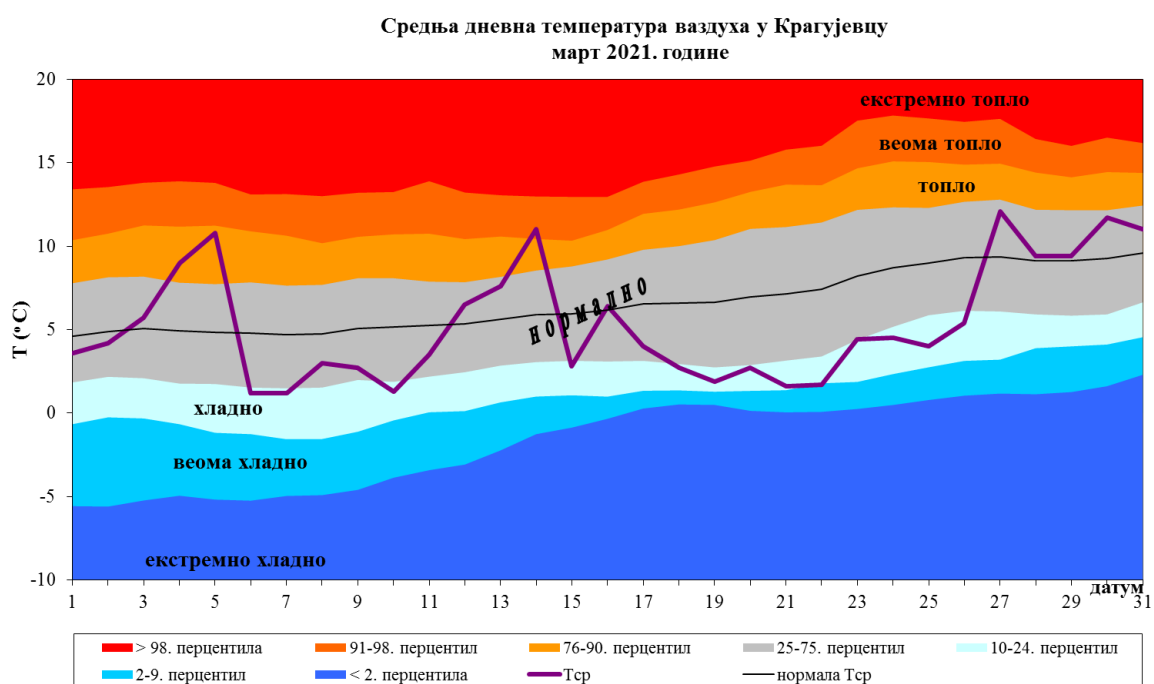
Прилог 1. Дневни ход средње дневне температуре ваздуха и припадајући перцентили у Сомбору

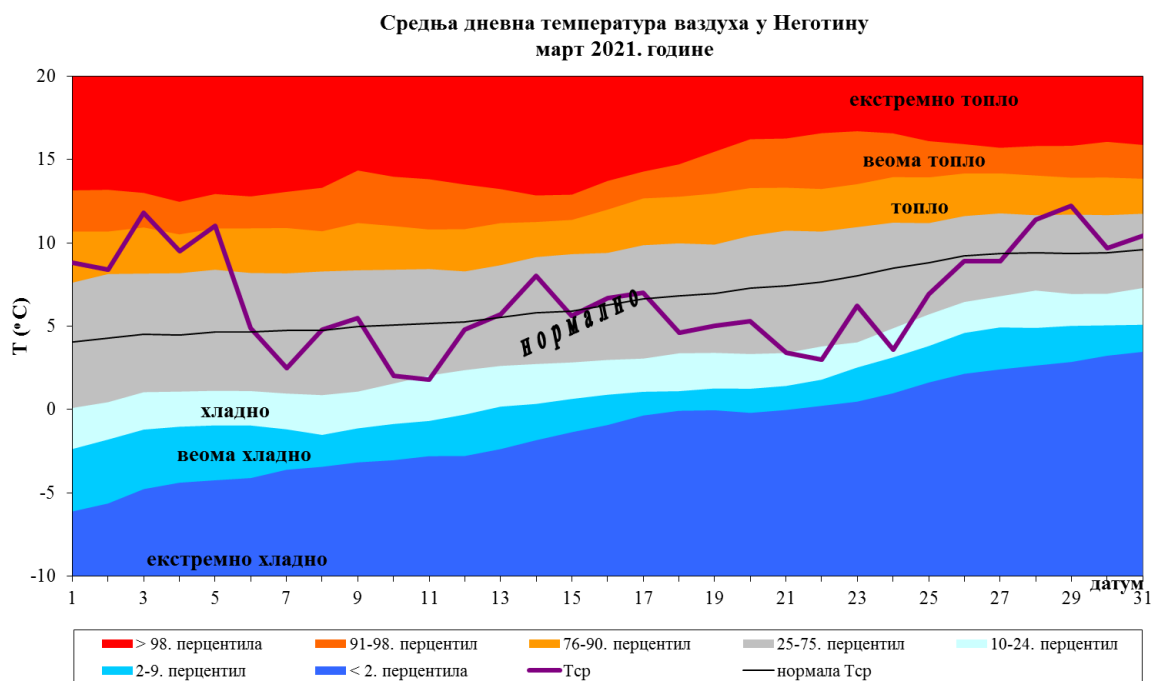
Прилог 2. Дневни ход средње дневне температуре ваздуха и припадајући перцентили у Новом Саду

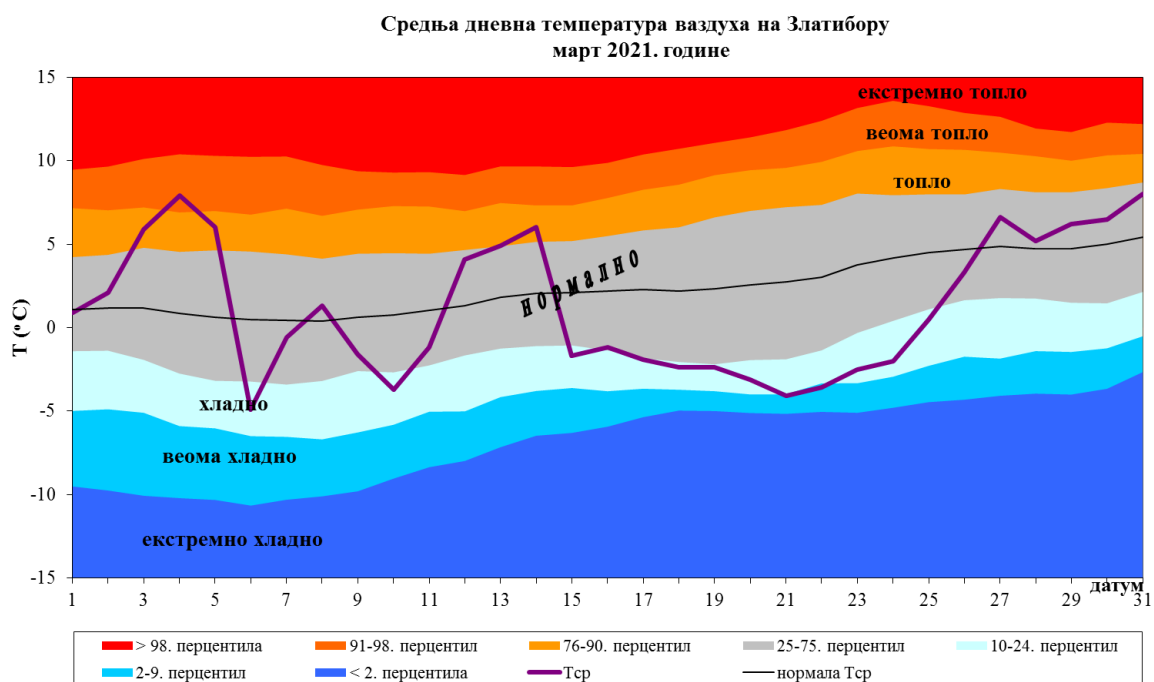
Прилог 3. Дневни ход средње дневне температуре ваздуха и припадајући перцентили у Лозници

Прилог 4. Дневни ход средње дневне температуре ваздуха и припадајући перцентили у Крагујевцу

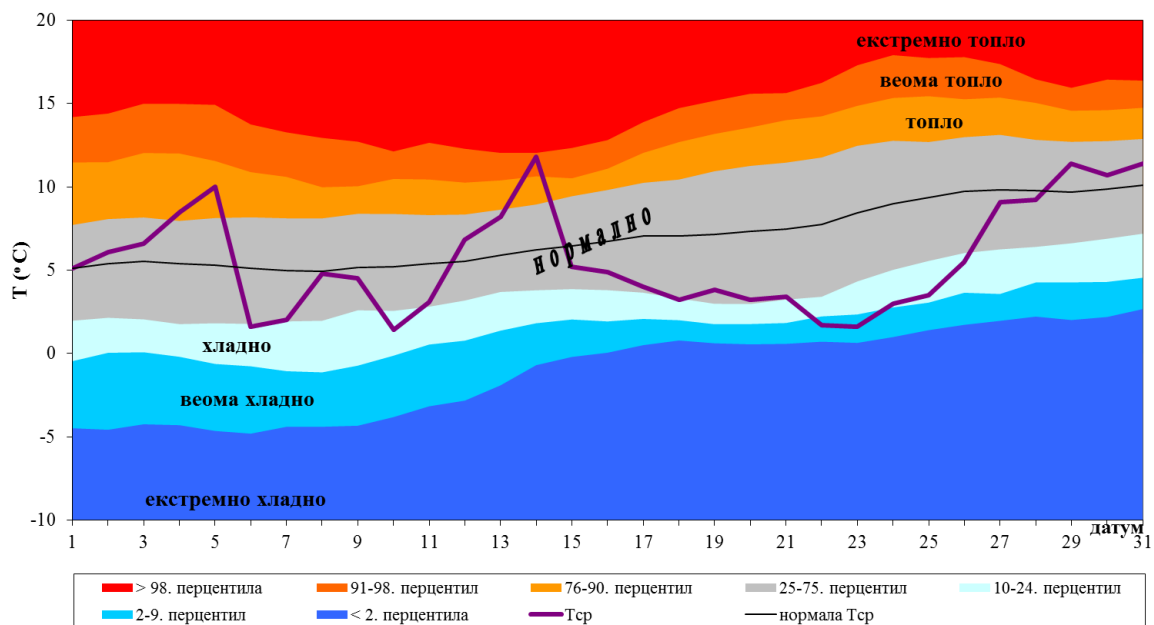

Прилог 5. Дневни ход средње дневне температуре ваздуха и припадајући перцентили у Неготину

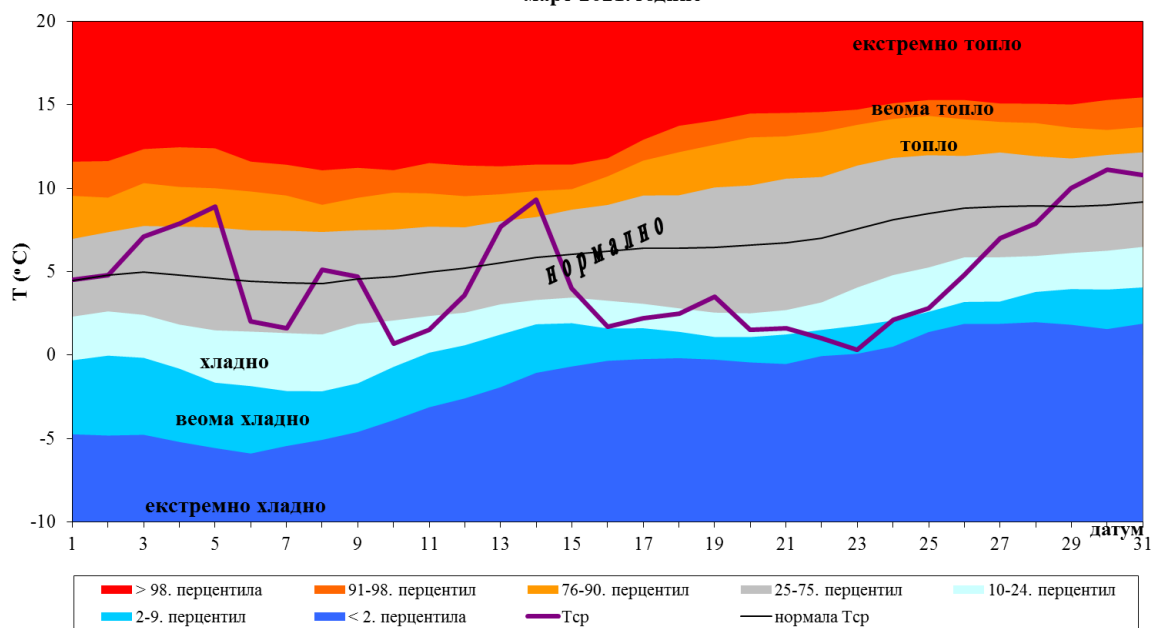
Прилог 6. Дневни ход средње дневне температуре ваздуха и припадајући перцентили на Златибору

Средња дневна температура ваздуха у Нишу
март 2021. године

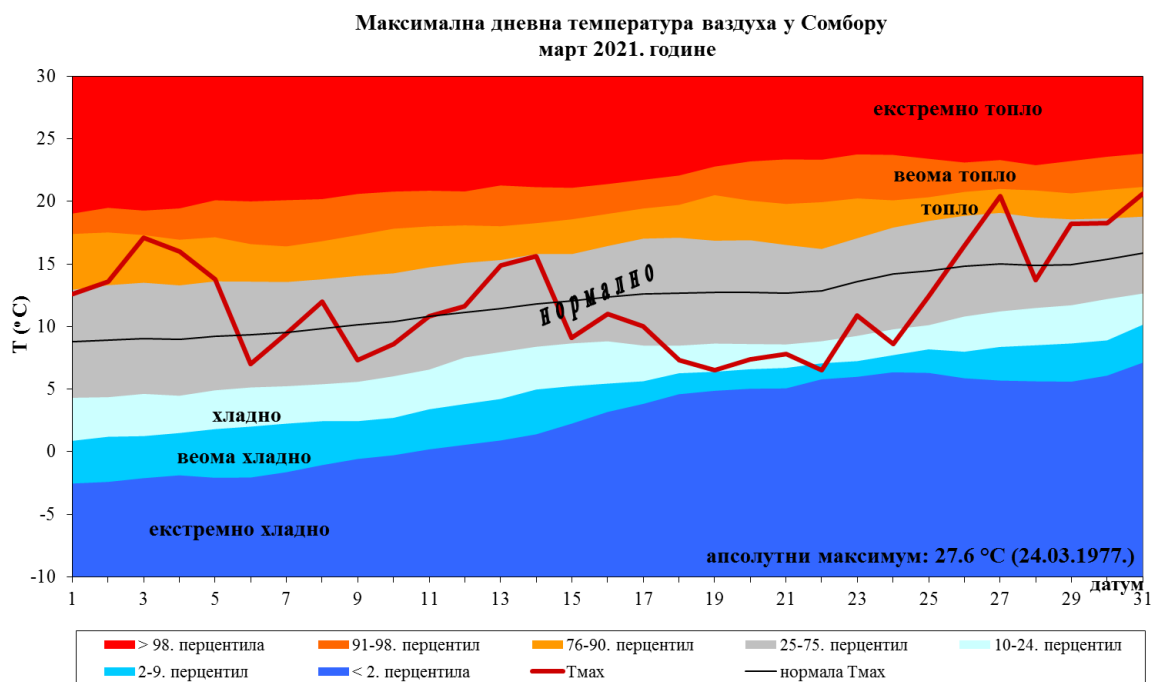
Прилог 7. Дневни ход средње дневне температуре ваздуха и припадајући перцентили у Нишу

Средња дневна температура ваздуха у Врању
март 2021. године

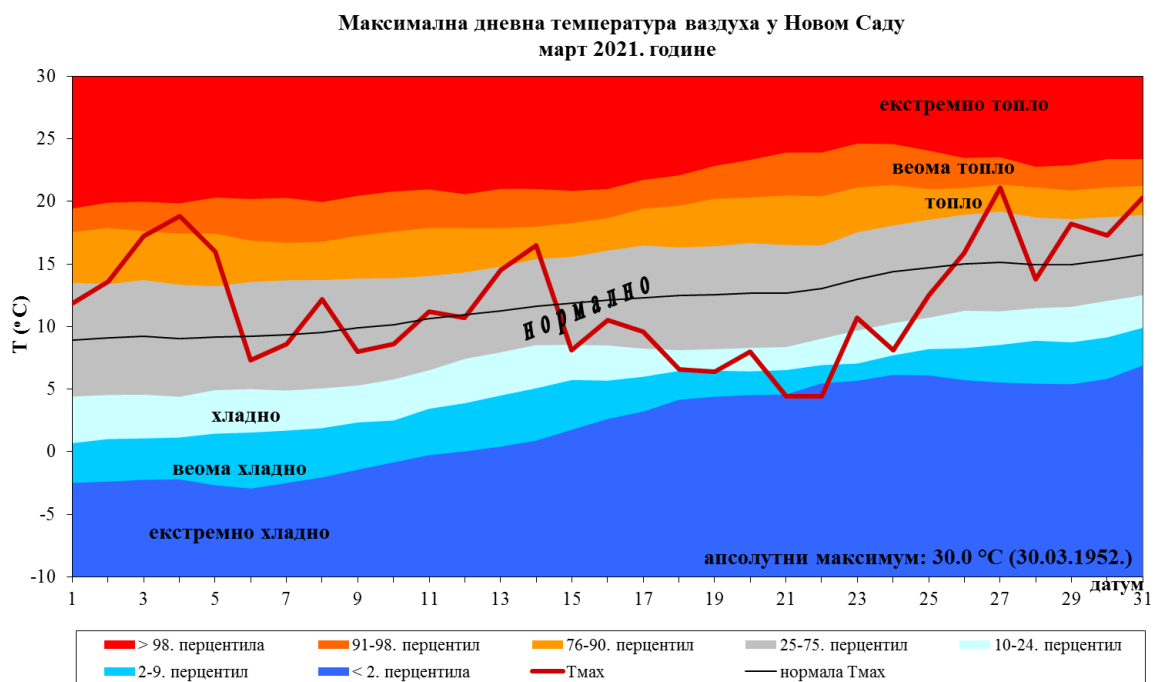

Прилог 8. Дневни ход средње дневне температуре ваздуха и припадајући перцентили у Врању

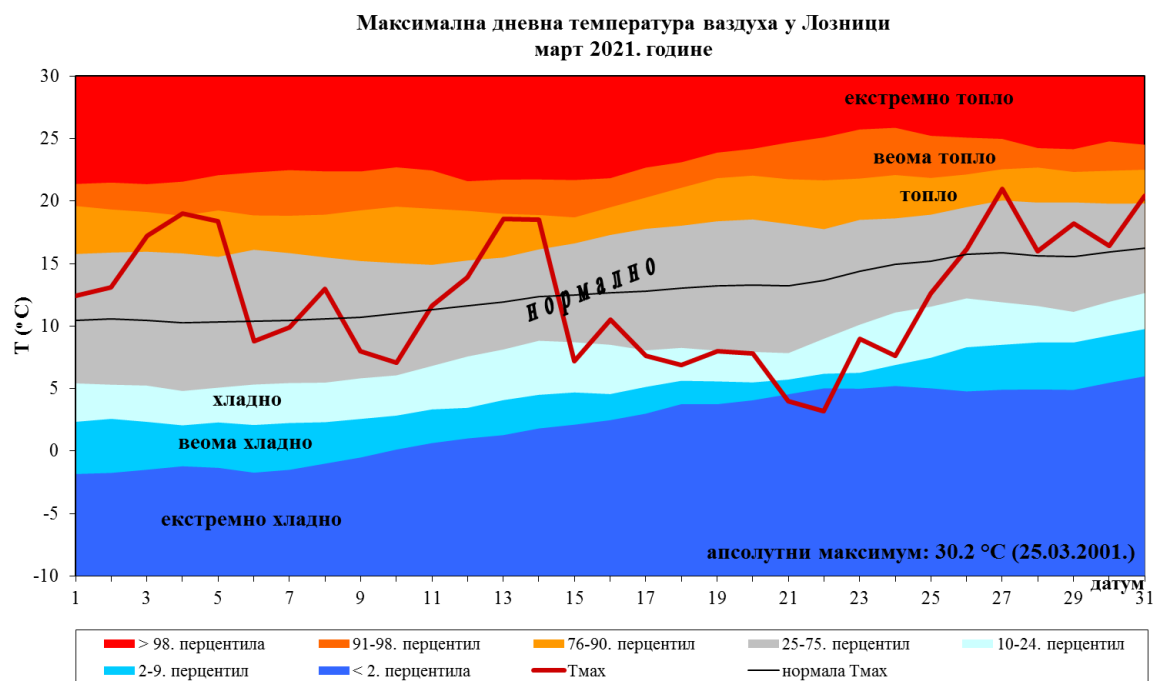
Максимална температура ваздуха

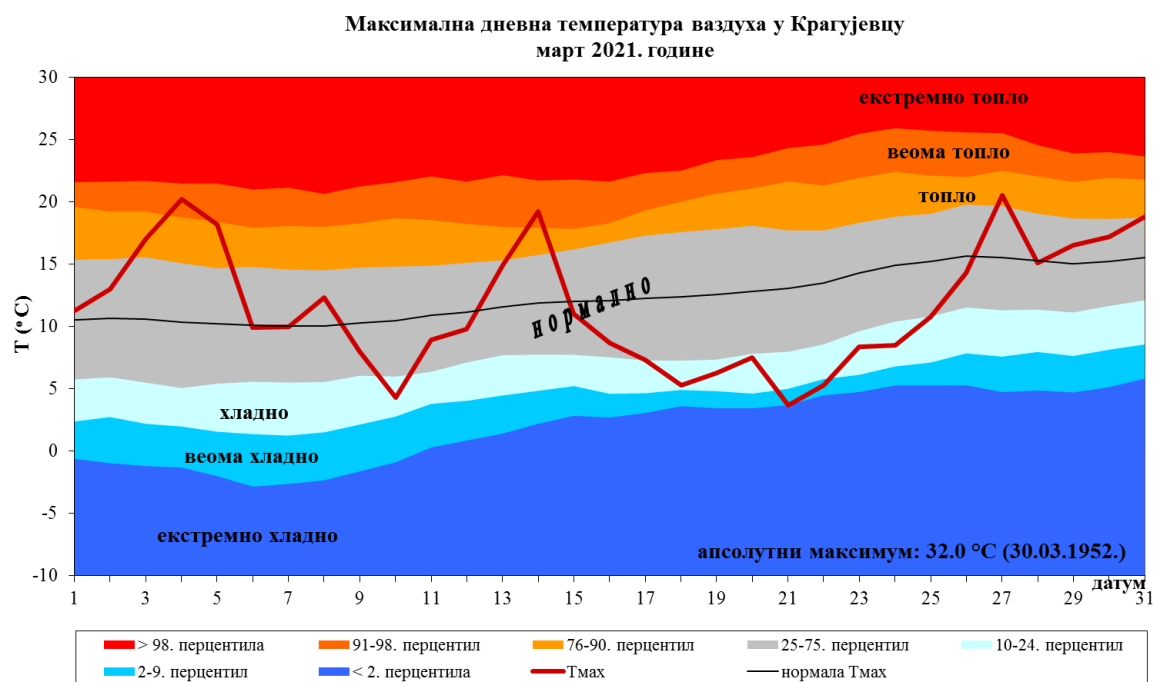
Прилог 9. Дневни ход максималне дневне температуре ваздуха и припадајући перцентили у Сомбору

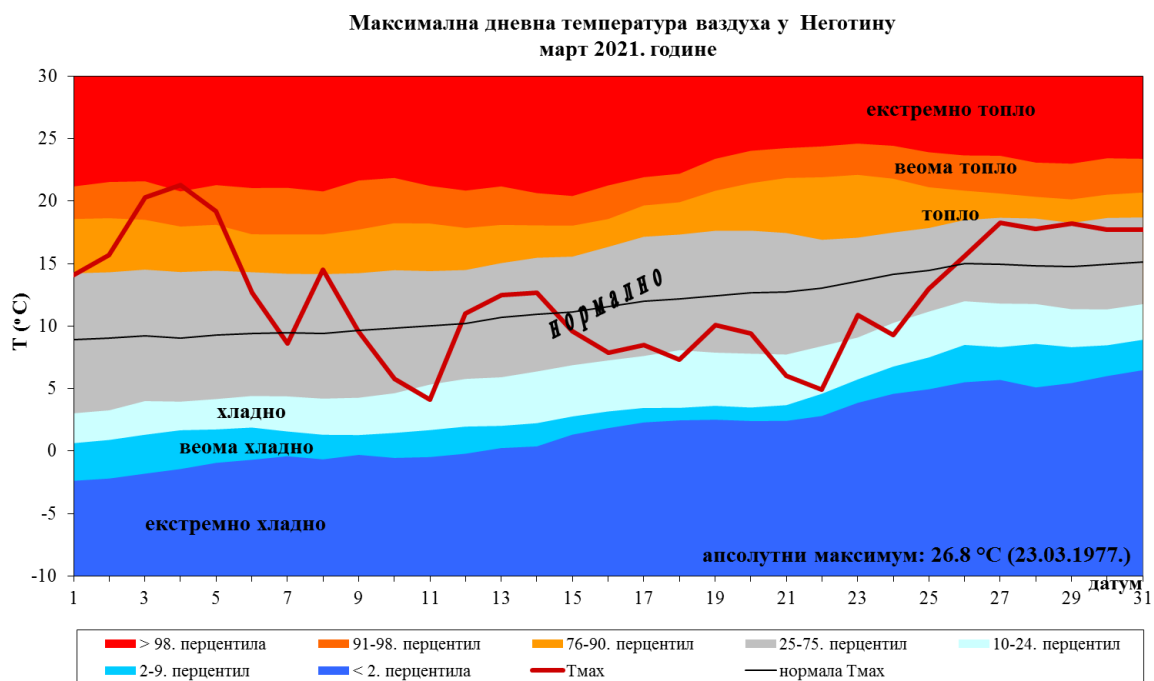
Прилог 10. Дневни ход максималне дневне температуре ваздуха и припадајући перцентили у Новом Саду

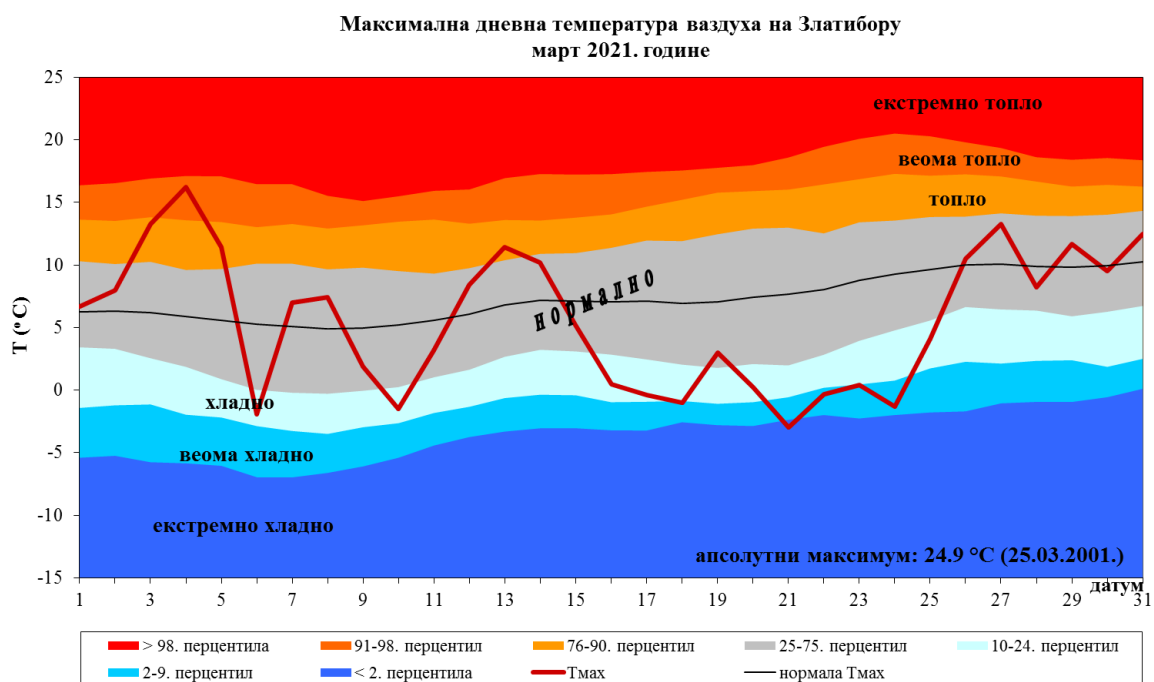
Прилог 11. Дневни ход максималне дневне температуре ваздуха и припадајући перцентили у Лозници

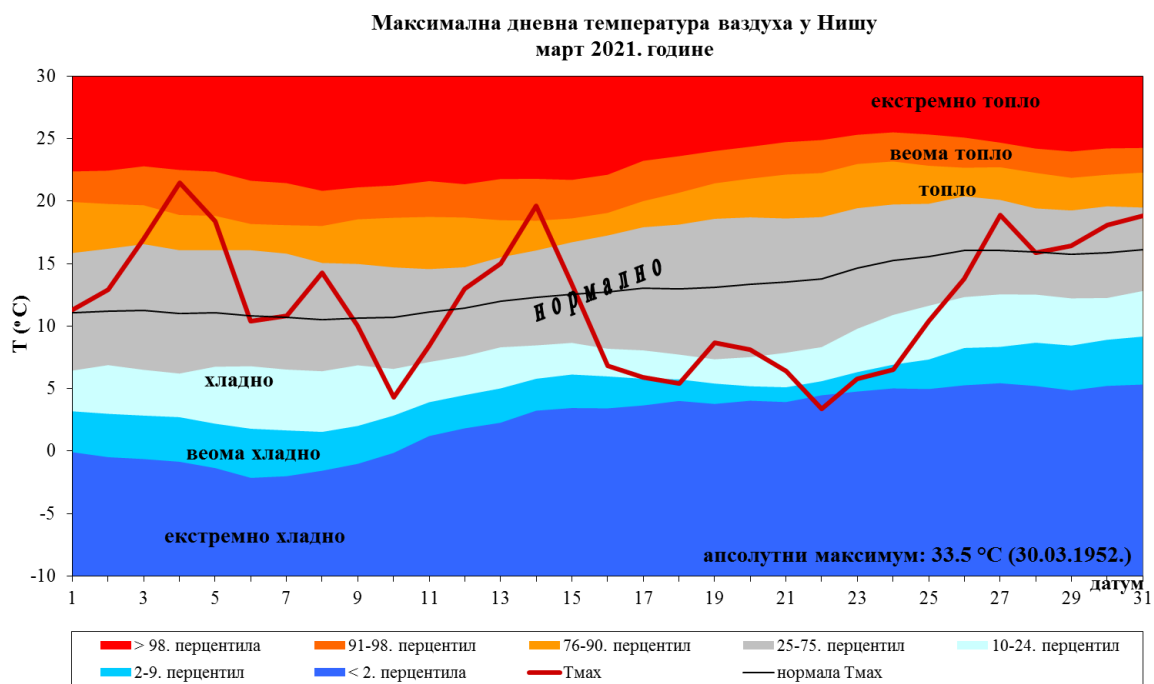
Прилог 12. Дневни ход максималне дневне температуре ваздуха и припадајући перцентили у Крагујевцу

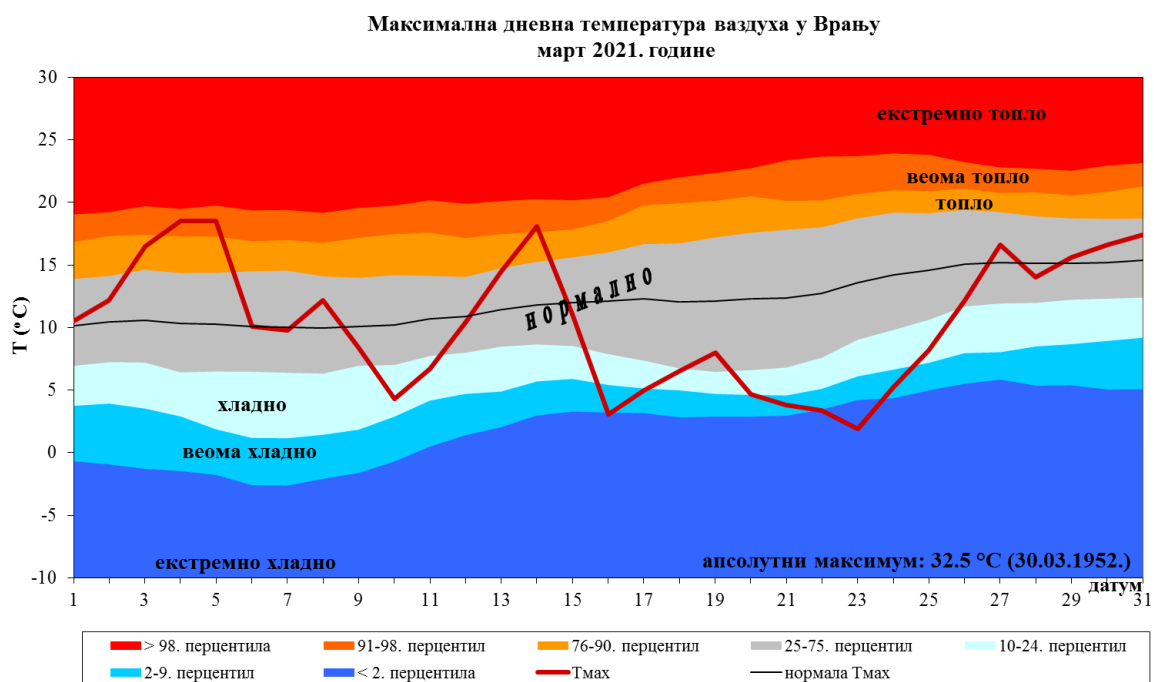
Прилог 13. Дневни ход максимальной дневной температуры воздуха и припадајући перцентили у Неготину

Прилог 14. Дневни ход максимальной дневной температуры воздуха и припадајући перцентили на Златибору

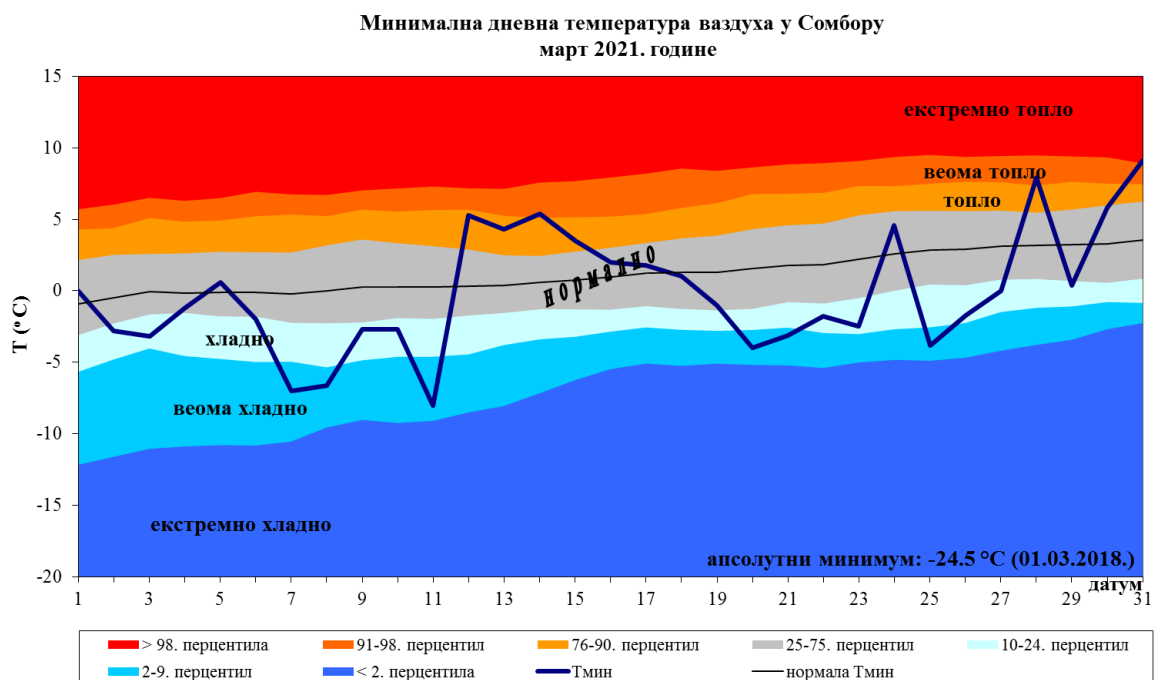

Прилог 15. Дневни ход максималне дневне температуре ваздуха и припадајући перценти у Нишу

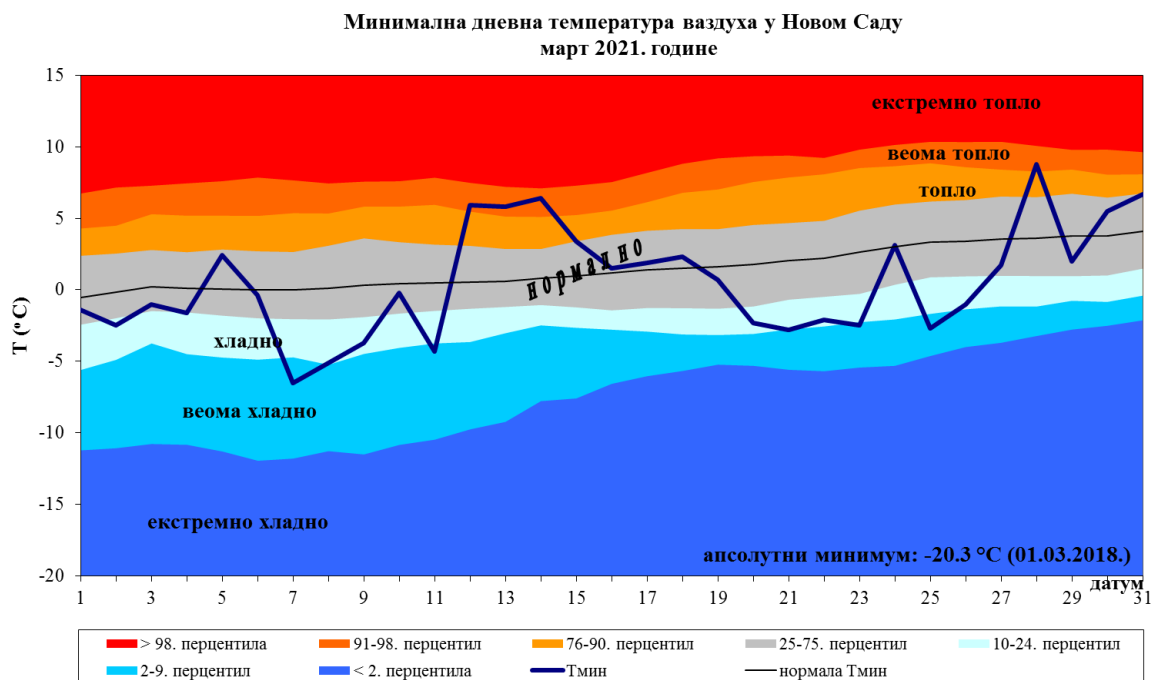

Прилог 16. Дневни ход максималне дневне температуре ваздуха и припадајући перценти у Врању

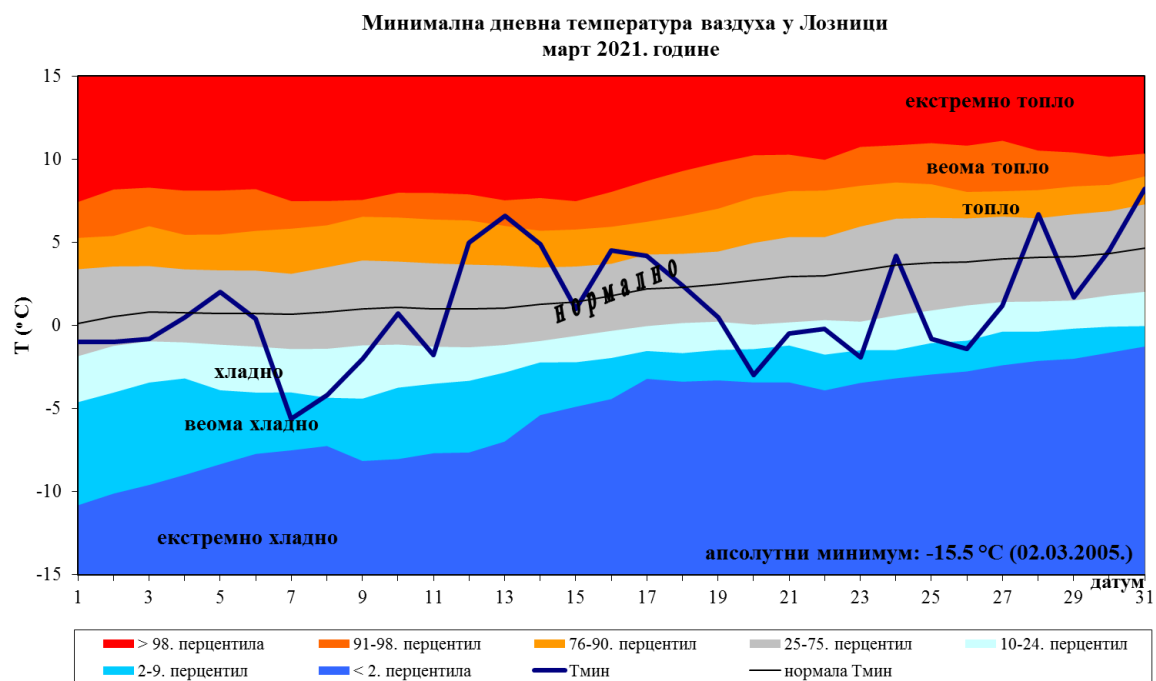
Минимална температура ваздуха

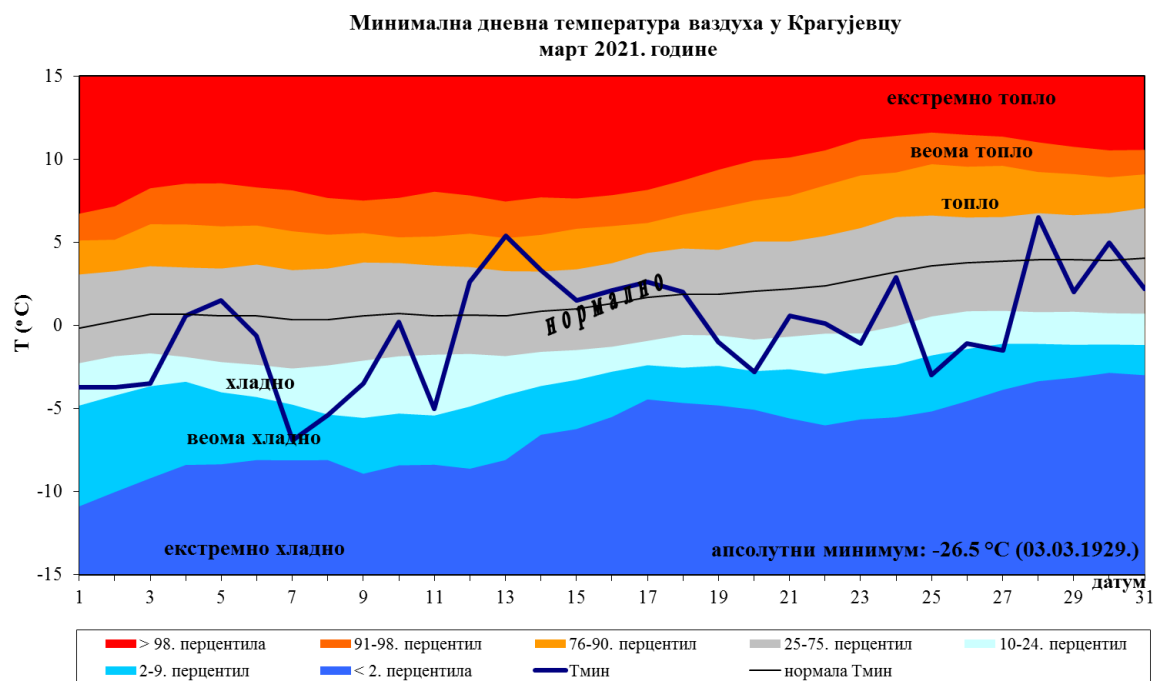
Прилог 17. Дневни ход минималне дневне температуре ваздуха и припадајући перцентили у Сомбору

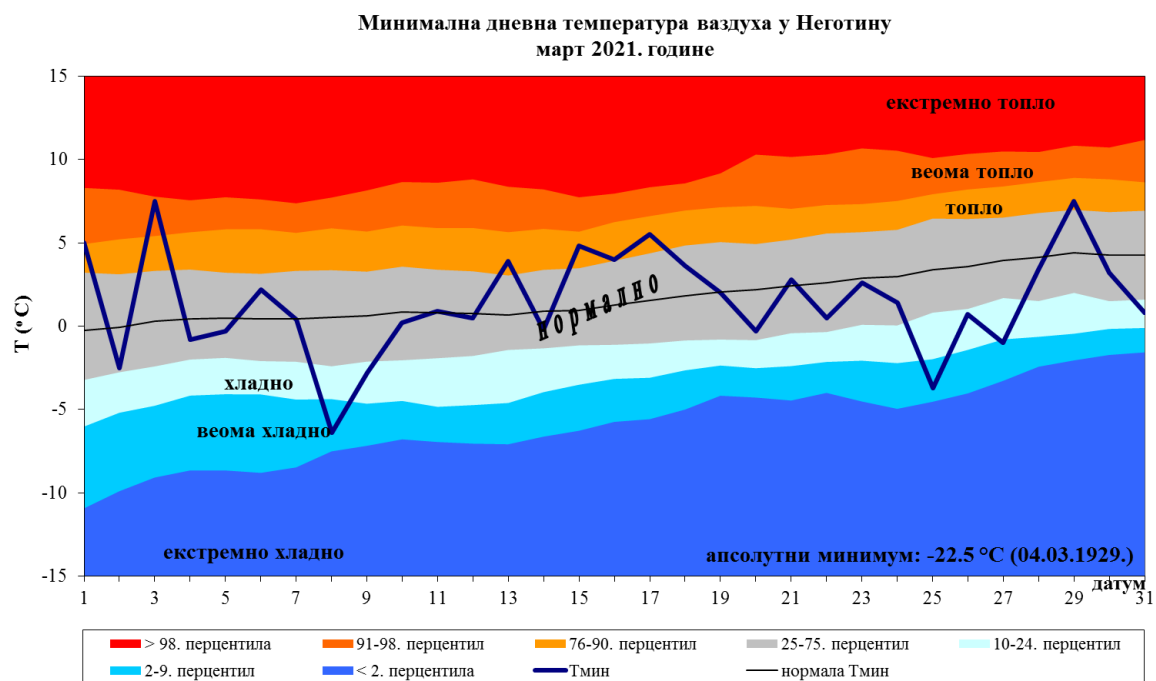
Прилог 18. Дневни ход минималне дневне температуре ваздуха и припадајући перцентили у Новом Саду

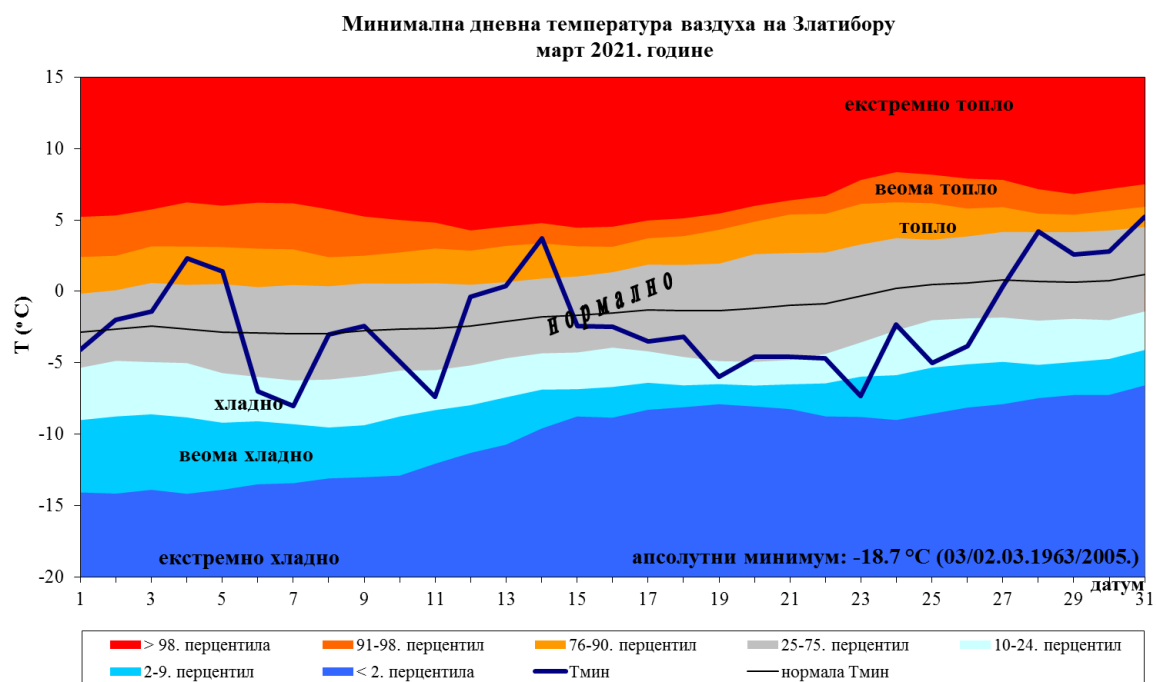
Прилог 19. Дневни ход минималне дневне температуре ваздуха и припадајући перцентили у Лозници

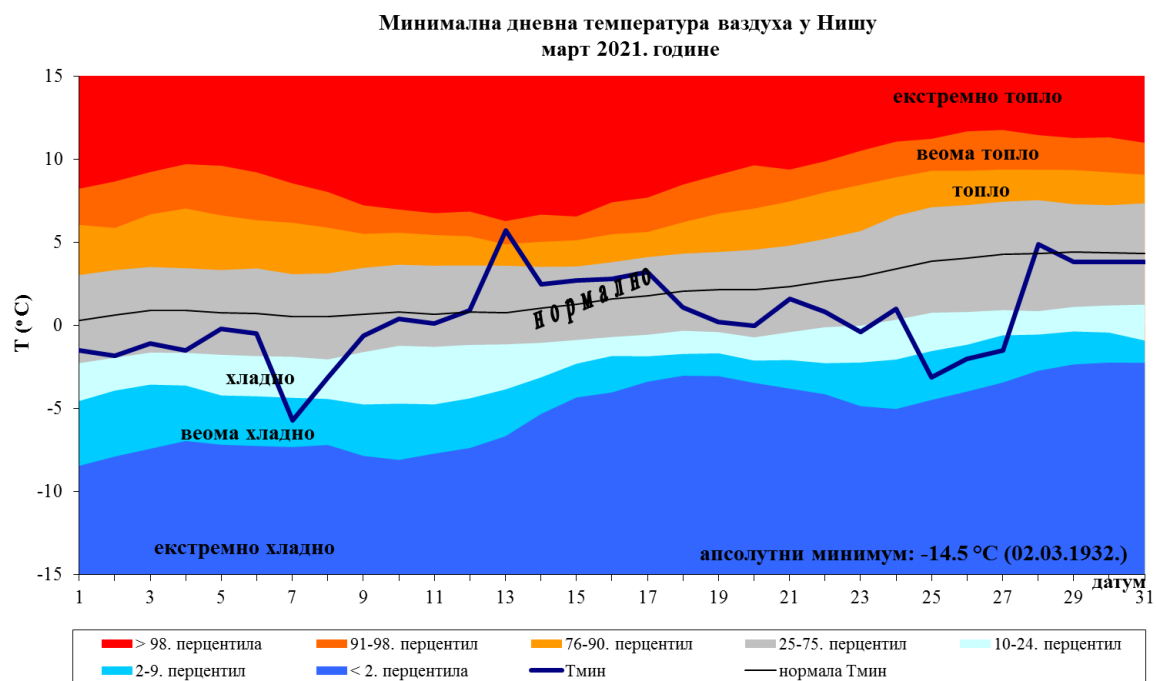
Прилог 20. Дневни ход минималне дневне температуре ваздуха и припадајући перцентили у Крагујевцу

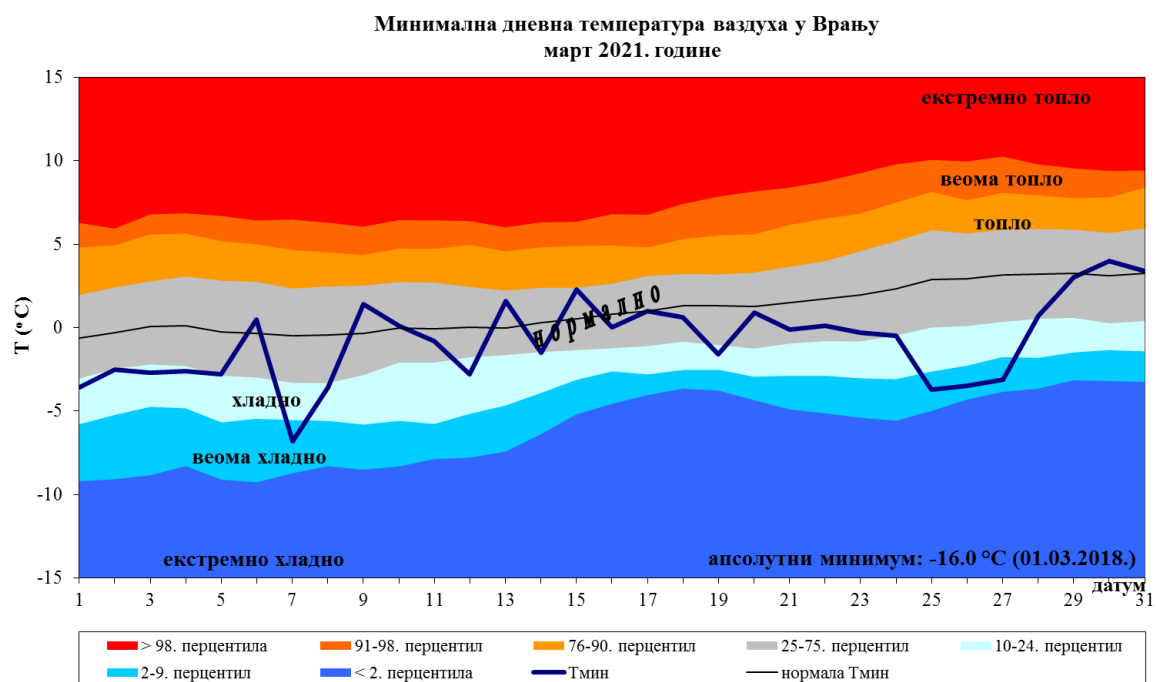
Прилог 21. Дневни ход минималне дневне температуре ваздуха и припадајући перцентили у Неготину

Прилог 22. Дневни ход минималне дневне температуре ваздуха и припадајући перцентили на Златибору

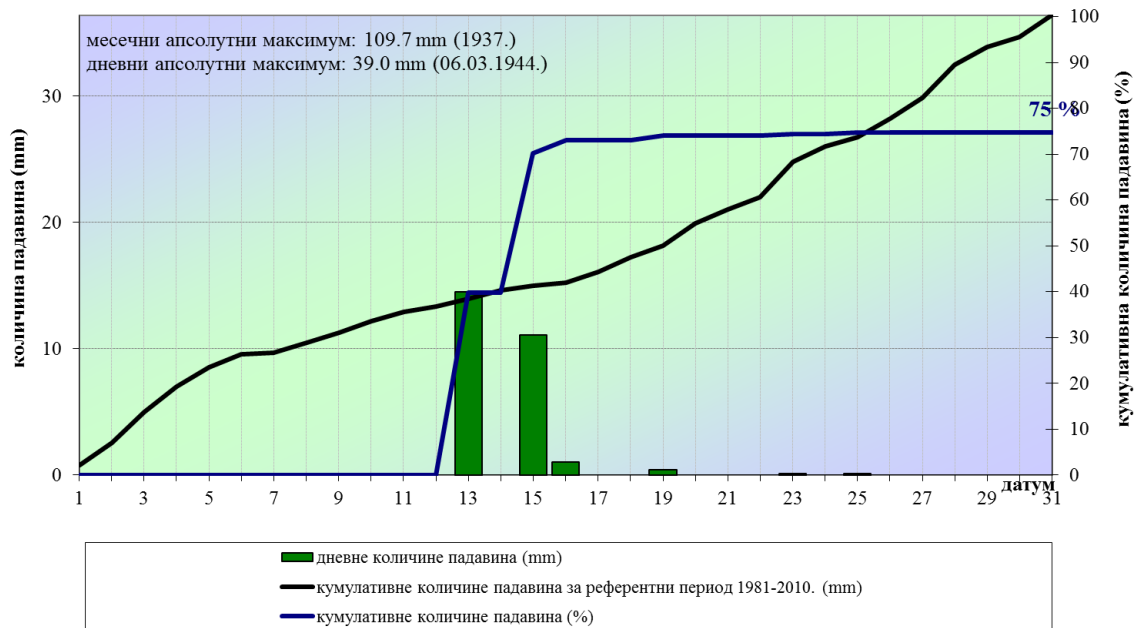
Прилог 23. Дневни ход минималне дневне температуре ваздуха и припадајући перцентили у Нишу

Прилог 24. Дневни ход минималне дневне температуре ваздуха и припадајући перцентили у Врању

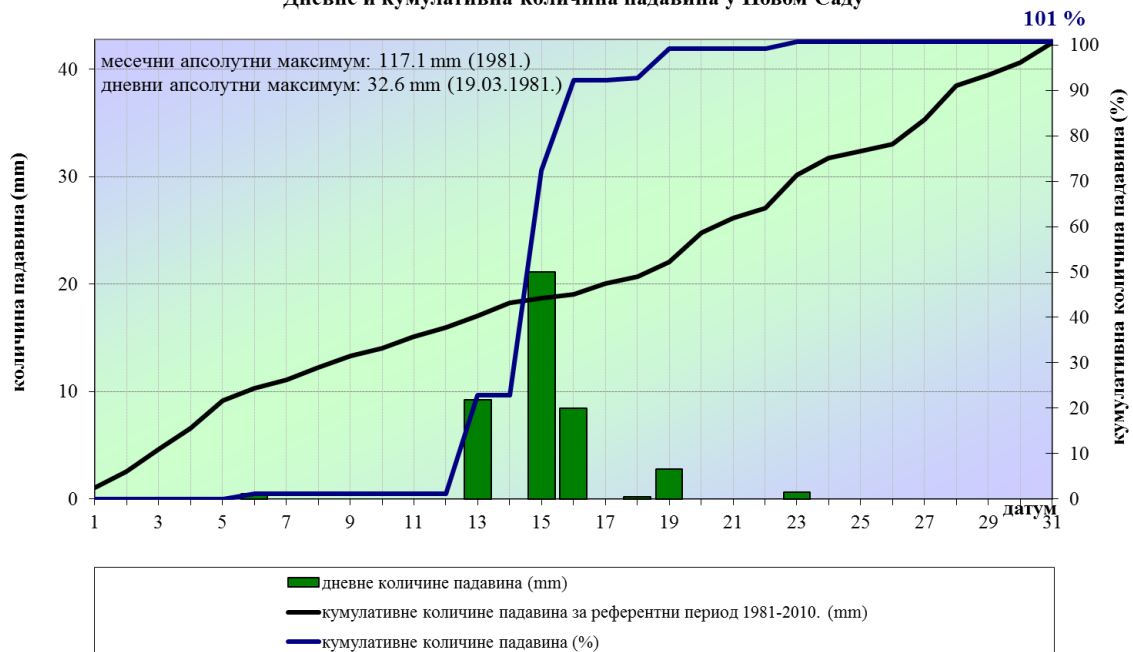
Падавине

Дневне и кумулативна количина падавина у Сомбору

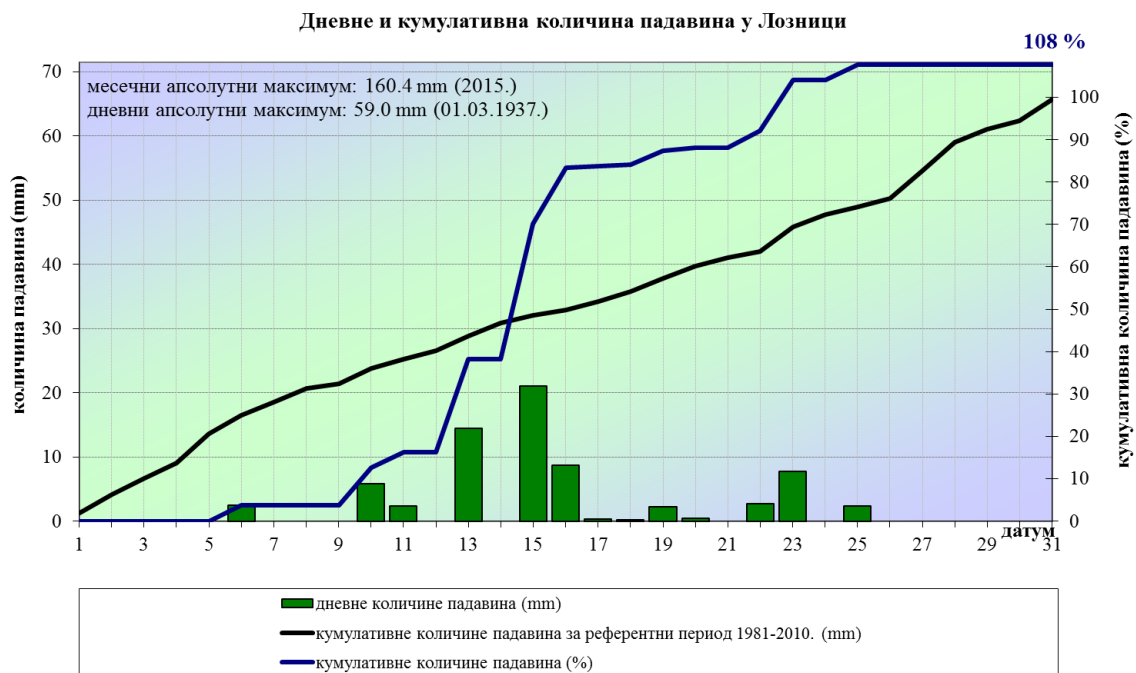

Прилог 25. Дневне и кумулативне количине падавина у Сомбору

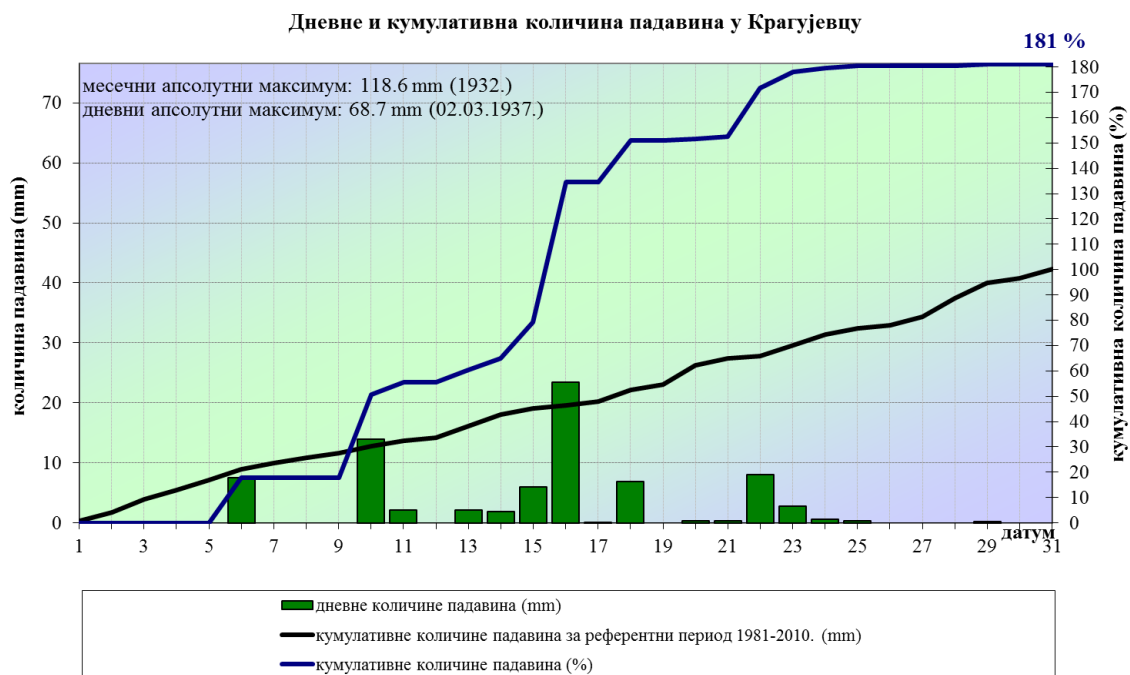
Дневне и кумулативна количина падавина у Новом Саду

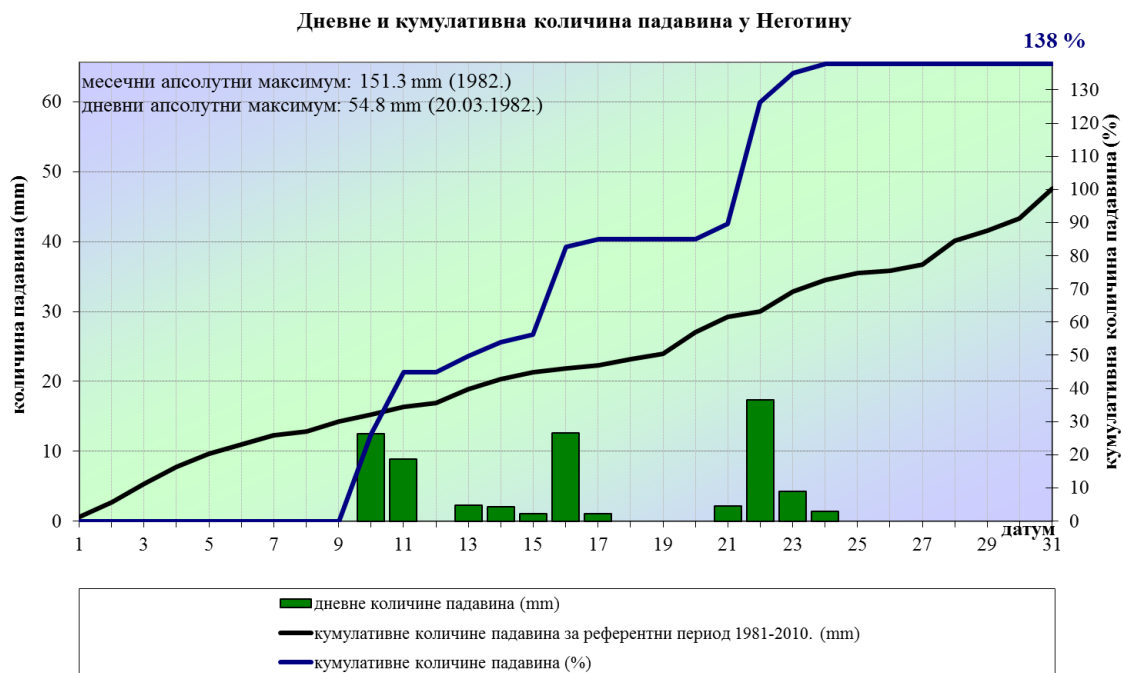
Прилог 26. Дневне и кумулативне количине падавина у Новом Саду

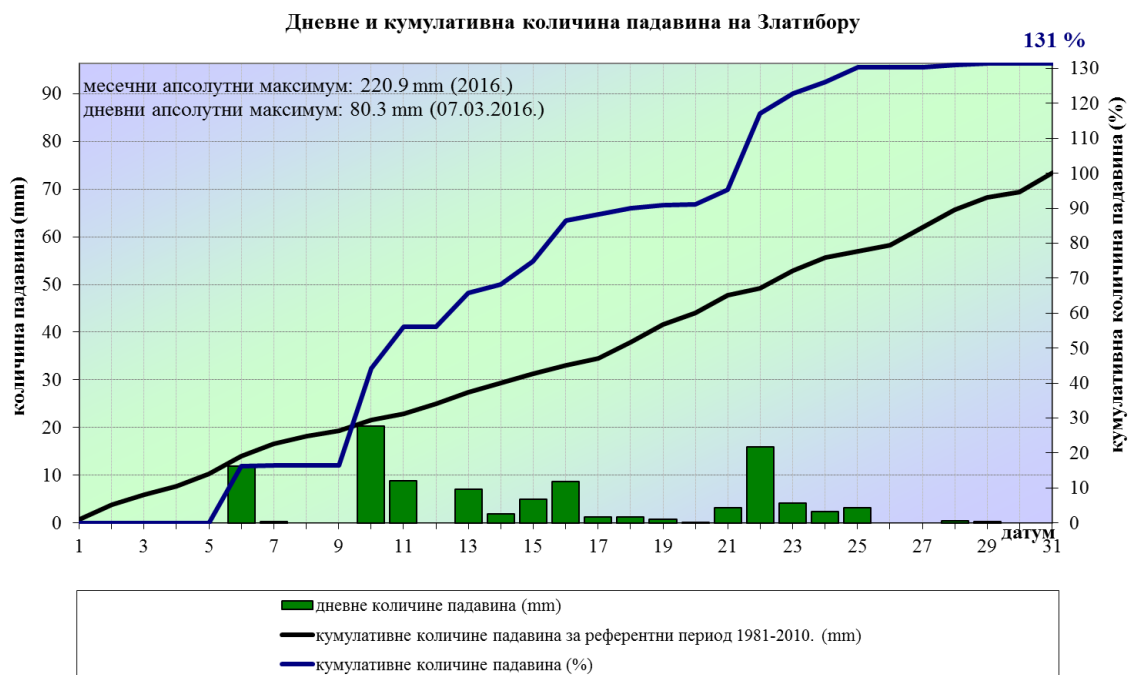
Прилог 27. Дневне и кумулативне количине падавина у Лозници

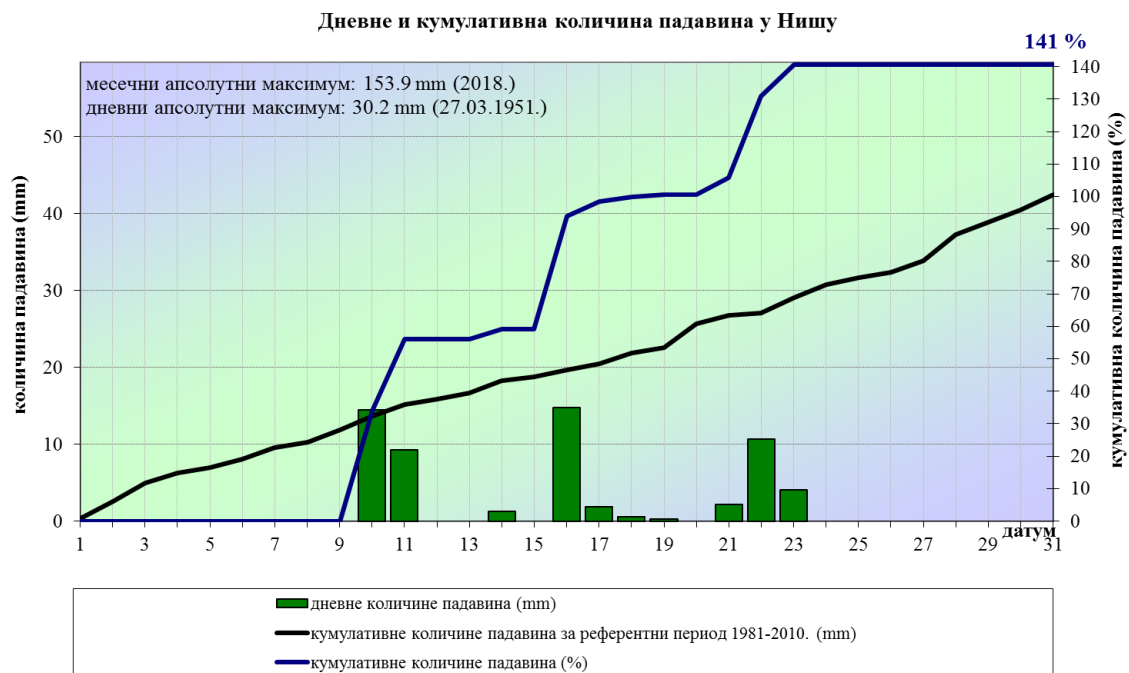
Прилог 28. Дневне и кумулативне количине падавина у Крагујевцу

Прилог 29. Дневне и кумулативне количине падавина у Неготину

Прилог 30. Дневне и кумулативне количине падавина на Златибору

Прилог 31. Дневне и кумулативне количине падавина у Нишу

Прилог 32. Дневне и кумулативне количине падавина у Врању